

mti belső hírek

13. kiadás 1961. február 12. 40 óra 40 perc

bb 26. korszerű művelődési házat avattak karácsond termelőszövetkezeti községben - szocialista kultúráért érdemmel tüntették ki a falu tizéves színjatszó együttesét

vid gk vm hk 1961. február 12.

a heves megyei karácsond termelőszövetkezeti községben vasárnap korszerű művelődési házat adtak át rendeltetésének. az emeletes épületben 400 személyes színházterem, könyvtár, olvasó- és klubszoba, külön ifjúsági klub és szakköri helyiségek állnak a község lakóinak rendelkezésére. uszta gyula altábornagy, a honvédelmi miniszter első helyettese, heves megye országgyűlési képviselője mondott beszédet.

az ünnepség során a karácsondi színjatszó csoport bemutatta arbutov tanya című drámáját, dan gyula rendezésében. a színjatszó együttes vasárnap ünnepelte működésének 10. évfordulóját. ebből az alkalomból a művelődésügyi minisztérium a szocialista kultúráért érdemmel tüntette ki az együttest./mti/

bb 31. vasárnap este bemutatták darvas józsef hajnali tűz című drámáját a miskolci nemzeti színházban

t vid gk vm hk 1961. február 12.

a miskolci nemzeti színházban vasárnap este nagy sikerrel mutatták be darvas józsef új drámáját, a hajnali tüzet. a drámában az író a miskolci színház vezetőinek kérésére dramaturgiai változtatásokat eszközölt - így az eltért a pár nappal ezelőtt bemutatott budapesti előadástól./mti/

vége

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

mti szerkesztésért és kiadásáért a vezérigazgató felel

1. kiadás 1961. február 13. 17 óra perc

bb. 1. nagyarányú pályakorszerűsítés a MÁV-nál

i hbj/sze/gi ki 1961. február 13.

a MÁV-nál az idén és a következő esztendőben igen nagy szállítási feladatok várnak. éppen ezért nagy erővel folytatják a pályák korszerűsítését, felújítását, a MÁV pályafenntartási és forgalmi vezetők együttesen döntöttek arról, hol kell a leg-sürgősebben átépíteni a vasutonalakat. elhatározták, azt is hogy az erőket, egy-egy munkahelyre összpontosítják, a legsürgősebb teendőket látják el a lehető leggyorsabban. a pályák korszerűsítését megköveteli egyébként a személyforgalom is, csak korszerűsített vasutonalakon lehet ugyanis gyorsítani a személyvonatok, agyorsvonatok sebességét.

a MÁV ebben az esztendőben körülbelül négyszáz kilométer hosszú elavult vágányhálózatot korszerűsít, ebből 240 kilométer hézagmentes, - vagy ahogyan az utazóközönség nevezi - zakatolásmentes lesz. a Lökösháza-Budapest vonalon körülbelül 58 kilométeres szakasz gyenge teherbírású. ebben az esztendőben ezt a pályaszakaszt átépítik és így az év vége felé Budapest-Lökösháza között már száz kilométeres sebességgel haladhatnak a vonatok. átépítik a Budapest-Kelebia vonalon is a Budapest-Kunszentmiklós-Tass közötti vágányrészt. a Budapest-Pusztaszabolcs-Pécs vonalon is található még régi korszerűtlen pályarész, mégpedig Pusztaszabolcs-Szeged között. itt 30 kilométer hosszú szakaszt javítanak, s így 1961 végére Budapest-Pécs között is száz kilométeres sebességgel száguldnak a szerelvények, s itt is huszonhárom tonnás tengelynyomású kocsikat sorolhatnak be a tehervonatokba.

folytatja a MÁV Győr-Celldömök vasuti vonal átépítését, az idén körülbelül 30 kilométeres vonalrészben. ezt a munkát 1962-ben folytatják, s befejeztével - 1962 vége felé Budapest-Győr-Celldömök-Szombathely között száz kilométeres sebességgel járhatnak a vonatok. Budapest-Miskolc között a Füzesabony-Emőd közötti 28 kilométeres szakaszt hozzák rendbe.

természetesen a nagy munkákon kívül akadnak kisebbek is, amelyeket feltétlenül el kell végezni, ezt megköveteli a forgalom-biztonság. a kisebb munkák közé tartozik a Balatonfüzfői pályáthelyezés. mint ismeretes, itt nagyobb csuszott a hegyoldal, s emiatt egy rövid részen a vasutat a Balatonbárány emelt töltésen kell vezetni. a számítások szerint a nagy nyári forgalom idejére ez el is készül és már az új pályán járhatnak a szerelvények.

a MÁV törekvése: a nehéz pályafenntartási munka minnél tökéletesebb gépesítése. a vasut

1961-ben hetven millió forintot költ a pályafenntartás gépesítésére, kavics-tömörítő, kavicsrostáló különböző földmunka-gépeket szerez be, továbbá sok kisméretű, amelyek nagyban tehermentesítik a régebben igen nehéz fizikai munkát végző pályamunkásokat. /mti/

mti b e l f ö l d i h i r e k

2. kiadás 1961. február 13. óra perc

bb. 2. széles nyilvánosság előtt, rendszeresen fellép a néphadsereg művészegyüttese

i vt/gg/g1 sr 1961. február 13.

a magyar néphadsereg vörös csillag érdemrenddel kitüntetett művészegyüttese - fennállása óta - a múlt évben érte el a legnagyobb előadásszámot, a néphadsereg művészei 1960-ban 344 alkalommal léptek közönség elé, a fővárosban és vidéken, népszerűségük növekedését mutatja, hogy évről-évre fokozódik műsoraik iránt az érdeklődés, amíg 1958-ban 153.000,- 1959-ben már 185.000, tavaly pedig több mint 230.000 nézője volt a művészegyüttes előadásainak, nagy számban látják produkcióikat üzemi dolgozók és termelőszövetkezeti parasztok is, különösen szép sikert arattak a férfikarnak a zeneakadémián, a károlyi kertben, valamint a vidéki koncerttermekben rendezett hangversenyek...

szalay erwin alezredes, az együttes parancsnoka az ideai tervekről adott tájékoztatójában elmondotta, hogy a kórus ebben az évben is megtartja budapesti és vidéki hangversenysorozatát, részt kívánnak venni a Liszt-Bartók év országos ünnepi eseményein.

a kórus több új nagyszabású művet tanul be, újszerű táncjáték is lesz az együttes műsorában, amelyben tánc-ének- és zenekar, valamint szólolisták is működnek, s a mai életből vett táncos, énekes, játékot mutatnak be, a táncsoport-figyelemmel a vidéki művelődési házak adottságaira - ebben az esztendőben több kamara-számmal is színpadra lép majd, így a kisebb falvakban, községekben is megismerkedhetnek a néphadsereg művészeivel.

ebben az évben katonákon kívül polgári közönség előtt is rendszeresen fellép a művészegyüttes, a tervek szerint növelik a nyári szabadtéri előadások számát, a néphadsereg központi klubjának színháztermében havonta kétszer tartanak előadást a helyőrséghez tartozó katonai alakulatok és a velük kapcsolatban álló üzemek dolgozóira részére, a színészcsoporthoz még az év első felében kétrészes katonai témájú új magyar színművet mutat be, címe: szeretni tudni kell, írójaja földes Mihály, őszre tervezik i. volokityin és v. kosztjin csillagos szárnyak című, ugyancsak katonai tárgyú drámájának bemutatását.

a szólolisták márciusban Liszt és Bartók műveiből összeállított műsorral lépnek színpadra, a népi zenekar bekapcsolódik az ez évben szervezett harminctagú kamara-kísérő zenekar munkájába is.
/mti/

mti b e l f ö l d i h i r e k

3. kiadás 1961. február 13. óra perc

bb 3. háromszori étkezés napi 50 fillérért - ötszáz iparitanuló otthona a béke uton

i lv/tm-lm sr 1961. február 12.

a béke ut 26-28 szám alatti hatalmas épületben a budapesti szakipari vállalatnál dolgozó, 500-nál több iparitanuló talált barátságos otthonra, a fiatalokat - üvegeseket, burkolókat, mázolókat és parkettázókat - két évre szerződítették, melynek letöltése után elméleti és gyakorlati vizsgát tesznek és megkapják a segédlevelet, nyarom az építkezéseknél a legjobb szakemberek irányításával dolgoznak, a téli hónapokban pedig elméleti képzést kapnak.

a tanulókat a béke uti szálláson tágas, szépen berendezett szobákban helyezték el, az ágyakon hófehér vánkosok és lepedők, a beépített szekrényekben tisztára mosott és vasalt fehérneműk, az ebédlőben fehérruhas felszolgálók találják - naponta háromszor - a bőséges ételt, mindezt igen olcsón: a háromszori étkezésért az elsőéves tanulók 50 fillért, a másodévesek pedig egy forintot fizetnek, a szállásra, - amiben az ágynemű, a mosás, a fürdés, a takarítás és világítás is benne van - az első félévben 20, majd később 40, illetve 60 forintot költenek.

a fiatalok attól az időtől, hogy beléptek a vállalatba, ösztöndíjat is kapnak, az első félévben havi 120, majd - a tanulmányi előmeneteltől függően - ipari tanuló idejük utolsó félévében 340 forintot, ezen kívül a legszorgalmasabbakat időnként kisebb-nagyobb összegekkel jutalmazták.

az otthonban lakó fiataloknak lehetőségük nyílik a szórakozásra is: a moziteremben hetenként filmbemutatót tartanak, a klubszobában televíziót nézhetnek és különböző társasjátékokkal szórakozhatnak, a jól felszerelt könyvtár pedig lehetőséget ad ismereteik bővítésére. /mti/

mti belső hírek

4. kiadás 1961. február 13. 6 óra 15 perc

bb 4. évente 120 millió forint értékű textilalanyagot ment meg a temaforg

i sz/gg-lm vg 1961. február 13.

a textil- és ruhagyárakban keletkező szabászati hulladékot, maradékféléket és más ott fel nem dolgozható alapanyagokat veszi át a textilhulladék és fonalosztályozó vállalat, ismertebb nevén a temaforg, amely az egyébként veszendőbe menő anyagokat felújítja, előkészíti a további felhasználásra. kézi válogatás, gépi megmunkálás, tisztítás, tépés, kártolás után kerül a hulladék újra vissza az üzemekbe. készítenek ebből nemezket, géptisztító gyapotot, vatelint és több más textilt. a kenderhulladékból például tömítőszalag, vagy kötél lesz, rongycellulózzal ellátják a papirgyárakat. feldolgozzák a lakótelepeken a méh által összegyűjtött textilhulladékot is. az utóbbi időben újabb felhasználók jelentkeztek a temaforg-nál, a híradástechnikai ipar számára textilbetétes bakelit-hoz, kapcsolóábrákhoz vásárolják a felújított anyagot.

a teljesértékűvé tett textil alapanyagok feldolgozóinak meg akarják könnyíteni a vásárlást, ezért a vigyázó ferenc utcában mintatermet rendezett be a vállalat. itt átlátszó polietilén dobozban 350-400 anyagféleséget mutatnak be, hogy az ipari felhasználók könnyebben kiválaszthassák a legmegfelelőbbet.

a temaforg évente 20.000 tonna, mintegy 120 millió forint értékű textilanyagot ment meg. az elmúlt évben például 5.500 tonna géptisztító rongyot adott át az üzemek számára, de a gyárakban még ennél többre is szükség volt, úgy hogy külföldről is kellett beszerezni. ezért is és más textilalanyag importjának csökkentéséért a jövőben a méh fokozni kívánja a textilhulladék gyűjtését. /mti/

mti belső hírek

5. kiadás 1961. február 13. 6 óra 10 perc

bb 5. kiállítás néprajzi gyűjtésekből

tr-lm sr 1961. február 13.

a néprajzi múzeum, a pedagógusok szakszervezete rajzpedagógiai és képzőművészeti szakosztálya szakkörök és rajzpedagógusok néprajzi gyűjtésekből, valamint néprajzi témát feldolgozó képzőművészeti alkotásokból kiállítást rendez. a kiállítás április 4-én nyílik a néprajzi múzeumban.

a kiállítás képzőművészeti részében elsősorban grafikai munkák /rajzok, metszetek, vízfestmények, stb./ és szobrok kapnak helyet. egy művész legfeljebb három művet küldhet be. a vidékiek keret nélkül, saját költségükön úgy küldjék műveiket, hogy azok március 11-ig beérkezzenek. a visszaszállítás költségeit a rendezőség vállalja. a fővárosiak március 10 és 11-én juttassák el a rendezett műveiket a néprajzi múzeumba. /budapest, 8., ker. könyves kalmán körút 40. /mti/

mti belső hírek

kiadás

1961. február 13.

10 óra 10 perc

6b. 61 nyolc fogorvos kezdte meg munkáját a szabócsi falvakban

vid/ke/gi 1961. február 13.

nyolc vizsgázott fogorvos kezdte meg működését a szabócsiszatmar megyei falvakban. a szakorvosok a megye nyírsegi részén, a termelészövetkezeti községek körzetében tele, entekek le. egy-egy körzetben 8-10.000 biztosítottot kezelnek. s ezzel részben mentesítik a rendkívül nehéz munkát és megkímélik a dolgozókat a hosszú, sokszor fáradságos utazástól. rövidesen meg újabb nyolc-tíz fogorvost kap a megye. ezek a szatmari és beregi termelészövetkezeti községeken látnak majd munkához. /mti/

6b. 7. nagy tajos emlékek szobrot állítanak az a. ostagi kishatások

vid/ke/gi 1961. február 13.

nagy tajos szülőfalujában, a ostagi lakosság nagy szeretettel épelt a neves prozainó emléket. a kishatások szervezet tagjai nem-regen elhatározták, hogy összefognak és restaurálják az író a. ostagi szülőházát. a házban marvány emléktáblát helyeznek el a fiatalok, s alakítást emlékmúzeumra alakítják át. a nyáron, edig a művelődési ház előtti parkban emlékszobrot állítanak fel a nagy magyar író tiszteletére. /mti/

6b. 8. egymillió gyümölcsfát gondoznak a szabócsi termelészövetkezetek

vid/ka/gi 1961. február 13.

az európai szerte híres jonathan-alma minőségének javítása szem, ontjaból nagy jelentőségű, hogy a gyümölcsfák zömét már közös gazdaságok gondozzák. szabócsiszatmar megye termelészövetkezeteinek birtokában több mint egymillió gyümölcsfa van, 300.000-nal több, mint tavaly, s ezekben a kertekben most már megkezdik a növényvédelmet, a háztáji gyümölcsösökben is nagy terhelnek a szakszerű metszésre. az idén több mint 300, nagyteljesítényű motoros, permetező gépet dolgozik a közös gazdaságokban. az új telepítésekkel is a nagyszemű követelményeket veszik figyelembe. szabócsiban tavaly csaknem 3000 hektár fűtőhomokot telepítettek be fokent jonathan-alma csemetékkel, s az idén tavasszal újabb két és felező hektár kerülnek gyümölcsfa-csemeték. /mti/

mg

mti külföldi hírek

3. kiadás

1961. február 13.

10 óra 15 perc

kk. 4. a szovjet tudomány új sikere - moszkvai jelentés

kcs/rj kt moszkva, 1961. február 13./mti/

hétfőn reggel egész moszkva, az egész szovjetunió a szovjet tudomány új, kimagasló sikerének, a vénusz felé elindított űrállomás sikeres felbocsátásának hatása alatt állott. a moszkvai rádió már a kora reggeli óráktól kezdve állandóan közvetítette a szovjet társadalom legkülönbözőbb népeggy képviselőinek nyilatkozatait. munkások és háziasszonyok, tudósok és falusi dolgozók egyaránt örömmel mondták el: büszkéek a szovjet tudományra, amely ilyen kimagasló jelentőségű lépéssel vitte előre a világot meghódítását. az űrakká felbocsátása volt téma hétfőn reggel mindenütt: a moszkvai metro lépcsőin és a trolibuszokon, az üzemekben, a hivatalokban, a gyárak öltözőiben.

a pravda ünnepi köntösbe öltözve jelentette be a világraszóló eseményt. a lap első oldalán hatalmas rajz vonul végig - munkások emeli magasra a szovjet állam szimbólumát, a sarkötőt és kalapácsot, amelynek fénye besugározza az egész földet. a lap címe mellett hatalmas rakéta rajza látható. egészoldalas szalagcímben jelenti a pravda: új szakasz nyílt meg a világot meghódításában, február 12-én utak indul a szovjet űrakká vénusz felé.

a lapban a szovjet tudomány számos vezető személyisége nyilatkozik az űrakká felbocsátásáról. toposijev, a szovjetunió tudományos akadémiajának elnöke, hangsúlyozza:

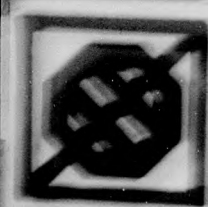
a szovjet tudomány egész sora területen vezető helyet foglalt el a világban. mindenki ismeri, milyen kimagasló sikereket érnek el a szovjet tudósok a nukleáris fizikában, a matematikában, a mechanikában, kémiai, valamint a tudomány és technika sok más ágában. különösen nagy szerepet töltenek be a szovjetunió sikerei a rakétaépítés, a világot meghódítás történetében. a szovjet szputnyikok, lunyikok, űrakkák, űrrepülőgépek hírével az egész világ ismeri.

nyilatkozott a lapban a nemzetközi űrhajózási társulat elnöke, szedov akadémikus is. szedov rövid nyilatkozatában elsősorban azzal a kérdéssel foglalkozik, milyen feladatot kell betöltenie a vénusz felé induló első űrállomásnak. a világhírű szovjet tudós megállapítja: különösen nagy jelentőségű annak a problémának megoldása, hogy nagy pontossággal vezéreljék az űrállomást a távoli golygókhoz. az alapvető kérdés egyúttal szorosan összekapcsolódik a világtörténelem nagy távolági rádiókapcsolat problémájával is - hangsúlyozza szedov.

/folyt.köv./

mg

9.00

4. kiadás 1961. február 13. 11 óra 14 perc

kk. 4. / a szovjet tudomány.....1. folyt./nj:

a szovjet tudósok aláhúzzák a kísérlet nagy fontosságát, megállapítják, hogy az űrállomás útját a rendkívüli érdekességű tudományos adatokat lehet várni. erről nyilatkozott a szovjet rádiónak Mihajlov professzor, a pulkovói obszervatórium igazgatója is. ugyanakkor a tudományos kommentárok aláhúzzák: korántsem lehet várni mindjárt az első ilyen kísérlettel teljes sikert, hiszen az űrállomás sokmillió kilométeres útján olyan hatások alá kerülhet, amelyeket egyelőre fel sem tudunk mérni. szevernij, a krími asztrofizikai obszervatórium igazgatója például nyilatkozatában megállapítja: az űrállomást többhónapos útja során veszélyeztetik a meteoritok, a nagyenergiájú sugárzás részecskéi, éppen ezért rendkívüli érdekességű az egész tudomány számára az a probléma, vajon milyen körülmények közé kerül, hogyan viselkedik a rendkívüli helyzetben az automatikus űrállomás többhónapos útja során.

a pravda egyébként közli az első külföldi visszhangokat. a magyar tudomány képviselőinek üdvözlését a szovjet tudósok a világegyetem meghódítása új sikerének megteremtőjéhez - hevesi Gyula akadémikus, a magyar tudományos akadémia tudományos titkára tolmácsolja a lap hasábjain keresztül.

a szerkesztőségek figyelmébe!

kk. 5. helyreigazítás!

1961. február 10-i külföldi híreink 40. kiadásán a harmadik bekezdésben technikai okokból névkorrigálás történt, a bekezdés helyesen így hangzik:

a spanyol polgárháború éveiből fennmaradt dokumentumok között van a 13. nemzetközi brigád sok jelentése. a brigád kötelékében harcoltak a magyar önkéntesek. számos hadi- és helyzetjelentés, s egyéb dokumentum áll a kutatók rendelkezésére. közülük sok zalkamátéra, gál t. bornokra, s z a t v a i m i h a t y r a vonatkozik.

6. kiadás 1961. február 13. 11 óra 14 perc

kk. 7. a szovjet bolygóközi állomás felbocsátásának további visszhangja

ösu/e éb 1961. február 13. /mti/
t,n,q,x,u,y

new york

John Barbour, az űr tudományos szakírója tudósoktól szokatlan költői nyelven így ír: „az esti égbolt fényes ékköve, a vénusz, mint valami titokzatos, lefolyozott hölgy halad randevujára az orosz rakétával...”

Levitt dr., az egyik brit földi megfigyelőállomás igazgatója kijelentette, biztosra vehető, hogy a szovjet önműködő bolygóközi állomás saját üzemi anyaggal és teljesen önálló vezérlőberendezéssel működik. Levitt szerint a körülbelül száz napra tervezett haladási idő rendkívül rövid, hiszen amerikai számítások szerint még a leggazdaságosabb pályán is legalább 140 napra lenne szükség a vénusz eléréséhez.

Edward Lilley, a harvard-egyetem csillagásza szerint a kísérlet azt mutatja, hogy „az oroszoknak megvan a hajtóerőjük, és a rakétájuk is. körülbelül másfél évvel előttünk járnak...”

Alton Blakester, az űr hírnagyárzója szerint „a vénusz-rakéta elég nagyra látszik ahhoz, hogy távvezérlés - irányítással, valamint a sugárzás, a mágneses mező, a meteorv szűrés és a többi naprendszeri jelenség mérésére alkalmas tökéletes műszerekkel legyen felszerelve... a kommentátor szerint a vénusz pi fellövés magyarázatát ad a tíz nappal előtt felbocsátott hat és fél tonna súlyú szovjet óriás-szputnyik „rítelyére... is.”

Dr. Hugh Dryden, az űr repülési irányítási hivatalt igazgatója szerint az egyesült államok között két évvel jár a szovjetunió mögött a „kétfokozatú ugrás... elérésében. a vénusz-rakétát ugyanis nem a földről, hanem egy nagy súlyú szputnyikról bocsátották fel. bizonyos idő óta tudtuk, hogy a szovjetunió a feladat teljesítéséhez legendás hajtóerővel rendelkezik - mondta.

peking

az új kínai hírvények szerint a szovjet hivatalos közlemény teljesen igaz. /folyt.köv./

10.10.

5. kiadás 1961. február 13. 1/6óra 7 perc

kk. 6. a liszaboni kormány újabb ejtőernyős századot vezényelt angolába - oportói politikusok nyilatkozatban követelik a salazar-kormány távozását

ö/by/rj éb 1961. február 13./mti/

L i s s z a b o n

a reuter-iroda a lusitania portugál hírügynökség jelentése alapján közli, hogy luandában, angolá fővárosában és környékén a portugál gyarmati rendőrség folytatja a legutóbbi mozgásokban résztvevő fegyveres csoportok, „felgöngyölítését,„.

a 10 nappal ezelőtt kezdődött első összetűzés óta a halálos áldozatok száma 38 főre emelkedett. a portugál hatóságok tudvalevőleg szigorú cenzurát vezettek be és hírzárakat rendeltek el, s ugyanakkor kísérleti próbálják a gyarmati uralom ellen megindult mozgalom jelentőségét. a portugál hírügynökség azt jelenti, hogy még csupán mintegy 30 tagú fegyveres csoport „felszámolásáról,„ van szó, de ugyanakkor a úpi közli, hogy a liszaboni kormány újabb ejtőernyős századot vezényelt angolai csapatainak megerősítésére. ez már a második ejtőernyős század, melyet a liszaboni hatóságok február 4-e óta angolába rendeltek.

az új kina hírügynökség jelenti, hogy oportóban, portugália második legnagyobb városában 70 politikus vasárnap kiadott nyilatkozatában követeli a salazar-kormány távozását és az alapvető szabadságjogok biztosítását. az oportói politikusok támogatják nyilatkozatukban a tomas portugál elnököt egy héttel ezelőtt járt liszaboni ellenzéki politikusokat, akik tudvalevőleg szintén új kormány alakítását követelték.

m e x i c o

a diario de mexico című lap taszsz-jelentés szerinti cikket közöl a portugáliában járt antonio rodriguez nevű mexikói újságíró tollából. a cikkíró élesen elítéli salazar hárem és fél évtizedes fasiszta, népelnyomó diktatúráját és ismerteti a portugáliai nép súlyos helyzetét. hangsúlyozza, hogy a salazar-féle rendszer mindig külföldi támogatást élvezett, sőt annak idején hitler és mussolini segítségét is. a további kb. kifejti, hogy portugália gyarmatait elsősorban anglia zsákmányolja ki gazd. ségít, mert majdnem minden portugál gyarmaton angol részvénytársaságok működnek. mozambique-ben viszont egy amerikai olajtársaság gyarmatítja profitját.

a portugál gyarmatok angol és amerikai hasonlítottai - állapítja meg rodriguez - természetesen továbbra is támogatják salazart, hogy még jobban tömehessék zsebüket. a gyarmati rendszer azonban pusztulóban van és salazar napjai is meg vannak számlálva.

9.50.

7. kiadás 1961. február 13. 1/6óra 7 perc

kk. 7. /a szovjet bolygóközi...1.folyt./su/e

t o k i o

a hat vezető japán reggeli lap közül öt újság elismerték, hogy helyet kaphasson az ottani idő szerinti hajnalban érkezett szenzációs hír. a lapok nagy szalagcímekekkel közlik a szovjet tudomány sikeréről szóló jelentést.

v a r s ó

michal lunc akadémiai levelező tag, a lengyel űrhajózási társaság elnöke kijelentette a pap t. h. újságíróknak, hogy a szovjet bolygóközi állomás felbocsátása az űrhajózás legnagyobb eredménye. az új szovjet kísérlet arról tanuskodik, hogy sikerült leküzdeni a bonyolult pályára téve űrhajó fellövésének nehézségeit. gyakorlatilag is megoldódott az, amit eddig csak az elmélet kutathatott. ezentúl a föld körül keringő űrlőket lehet majd bolygóközi hajókat küldeni a világűrbe - mondta a lengyel tudós.

L o n d o n

a daily worker megállapítja, hogy ari sternfeld, az ismert szovjet űrhajózási szakértő már három évvel ezelőtt megjósolta a február 12-i eseményt. a lap hosszú idézeteket közöl sternfeld „bolygóközi utazás,„ címmel megjelent könyvéből, amelyben külön fejezet foglalkozik a vénusz-kutatással.

az ap londoni tudósítója szerint a tudósok és az újságírók „a vasfüggöny mindkét oldalán egyaránt,„ üdvözölték a szovjet bolygóközi állomás felbocsátását, mint az első szputnyik óta történt legnagyobb űrkutatási eseményt. a konzervatív daily mill nem kis meglepetéssel állapítja meg, hogy „ha az oroszok láthatják földtől 26 millió nérföldnyire levő vénuszt, akkor számukra gyakorják a világról 100 nérföldnyire a felé utazó földi támaszpontokat eltalálni,„. a bernard levell, a jodrell bank csillagvizsgáló igazgatója, aki nem a kérdés katonai vonatkozását vizsgálja, szintén örömmel jószerenését kívánt szovjet kollegáinak a kísérlethez.

o s t o

ap-jelentés szerint erik tandberg, a norvég királyi hadügyi kutatóintézet egyik vezetője így nyilatkozott: „a szovjet vénusz-kísérlet egyike a legnagyobb vívmányoknak, amelyeket ember valaha is elért a világűr meghódításában,„. az orosz reggeli lapok egyébként plakátos szalagcímekekkel közlik a felbocsátás hírét.

10.20.

mti külföldi hírek

3. kiadás 1961. február 13. 11 óra 30 perc

kk. 8. indiai lap bírálja az egyesült nemzetek szervezetét

t/pi/rj/bb delhi, 1961. február 13./taszsz/

a hindustan standard a kongói eseményekkel foglalkozó szerkesztőségi cikkében komolyan meg bírálja az egyesült nemzetek szervezetét, amelynek téltlensége tetelvé tette a reakció garázdálkodását a fiatal kongói köztársaságban, a nép által megválasztott kormány megdöntését és a törvényes miniszterelnök bebörtönzését.

„mivel patrice lumumba szökésének híre kongó minden őszinte jóakarójának szívében nem örömet keltett, ami törvényesül lett volna, hanem aggodalmat, ez csak azt bizonyítja, mennyire nem hisznek az emberek az ensz-nek abban a képességében, hogy rendet tud teremteni ebben a szerencsétlen országban. a világ képes a legrosszabbra gondolni, amikor kongóról esik szó....

a belgák és kongói bábjaik már nem tartanak az ensz semmiféle intézkedésétől, még akkor sem, ha a legborzalmasabb bűntettét követték el - meggyilkolták a kongói nép legnépszerűbb vezénét, akit sok ország kormánya még mindig az egyetlen törvényes kongói kormányfőnek ismer el.

mindenkinél meg kell tartania a helyzet komolyságát,../mti/

..

kk. 9. iskolák helyett rakétákat

t/pi/rj/bb london, 1961. február 13./taszsz/

a reynolds news közli, hogy az angol közoktatásügyi miniszter az 1962-1963-ra szóló iskolai költségvetésirányzatot az eredetileg tervezett 170 millió font sterlingról 61 millió font sterlingra csökkentette.

az angol tanítók szakszervezete „megdöbbentőnek” nevezte a miniszter intézkedését. a közoktatási rendszer egyik munkatársa a lap tudósítójának adott nyilatkozatában megjegyezte, hogy az angol kormány évente 1500 millió font sterlingot fordít katonai célokra. /mti/

..

10.30.

mti külföldi hírek

55. kiadás 1961. február 13. 1 óra 25 perc

kk. 57. a taszsz közleménye a bolygóközi állomás utjáról

t/vö/it/gy/ga moszkva, 1961. február 13./taszsz/

a taszsz jelenti:
az automatikus űrállomás folytatja útját a megszabott útvonalon.

1961. február 13-án magyar idő szerint d.e. 10 órakor az űrállomás 488 900 km távolságra volt a földtől és helyzetét ezek a koordináták jellemezték: 0 fok 53 perc északi szélesség és 88 fok 2 perc keleti hosszúság. az űrállomás az égboltnak azon a táján volt, amely a cet és a halak csillagkép határán fekszik, annak a háromszögnek közepén, amelyet a kos-béta, a pegazus-alfa és a cet-béta csillagképek alkotnak.

a pályára vonatkozólag eszközölt mérések azt mutatják, hogy a nehéz szputnyik rendkívül nagy pontossággal jutott ki a föld körül kiszámított pályájára; az űrakéta, amely a szputnyikról indult el, biztosította, hogy az automatikus űrállomás pontosan rátérjen a vénusz bolygó felé vezető röppályájára.

az automatikus űrállomás repülési sebessége, amikor rákerült a vénusz felé vezető pályára, meghaladta a második kozmikus sebességet. további útja során a föld vonzóerejének hatására az űrállomás sebessége csökken. február 13-án magyar idő szerint 10 órakor az űrállomás másodpercenként 4 050 méter sebességgel távolodott a földtől. néhánynapos repülés után az automatikus űrállomás kijut a föld vonzóerejének szférájából és ekkor sebessége nem sokkal lesz kevesebb 4 000 méternél másodpercenként.

az automatikus űrállomáson elhelyezett tudományos felszerelés feladata a kozmikus sugárzás, a mágneses mezők, a bolygóközi anyagok tanulmányozása és az apró meteorokkal való összeütközések regisztrálása.

a műszerek működéséhez szükséges feltételek biztosítása végett hőszabályzó készülékek tartják fenn megadott keretek között az űrállomás belsejében a megfelelő hőmérsékletet.

az űrállomáson rádiótechnikai berendezést helyeztek el az alábbi feladatok megoldására:

- az űrállomás mozgását jellemző adatok mérése a földhöz viszonyítva;
- az űrállomáson elhelyezett tudományos eszközök mérési eredményeinek továbbítása a földre;

/folyt. köv./

22, 15

mti külföldi hírek

3. kiadás 1961. február 13. 11 óra 36 perc

kk. 8. indiai lap bírálja az egyesült nemzetek szervezetét

t/pi/rj/ób delh. 1961. február 13./taszsz/

a hindustan standard a kongói eseményekkel foglalkozó szerkesztőségi cikkében kedvezően megírja az egyesült nemzetek szervezetét, amelynek túllétsége lehetné a reakció garázdálkodását a fiatal kongói köztársaságban, a nép által megválasztott kormány megdöntését és a törvényes miniszterelnök bebörtönzését.

„mivel patrice lumumbé szökésének híre kongó minden őszinte jóakarójának szívében nem örömet keletkezett, ami törvényszerű lett volna, hanem aggodalmat, ez csak azt bizonyítja, mennyire nem hisznek az emberek az enyhe abban a képességében, hogy rendet tud teremteni ebben a szerencsétlen országban. a világ képes a legrosszabbra gondolni, amikor kongóról esik szó..."

a belgák és kongói bábjaik már nem tartanak az ország semmiféle intézkedésétől, még akkor sem, ha a legborzalmosabb bűntettét követették el - meggyilkolták a kongói nép legnépszerűbb vezérét, akit sok ország kormánya még mindig az egyetlen törvényes kongói kormányfőnek ismer el.

mindenkinek meg kell értenie a helyzet komolyságát,../mti/

..-

kk. 9. iskolák helyett rakétákat

t/pi/rj/ób London, 1961. február 13./taszsz/

a reynolds news közli, hogy az angol közoktatásiügyi miniszter az 1962-1963-ra szóló iskolai építési költségvetésirányzatot az eredetileg tervezett 170 millió font sterlingről 61 millió font sterlingre csökkentette.

az angol tanítók szakszervezete „megdöbbentőnek” nevezte a miniszter intézkedését. a közoktatási rendszer egyik munkatársa a lap tudósítójának adott nyilatkozatában megjegyezte, hogy az angol kormány évente 1500 millió font sterlinget fordít katonai célokra. /mti/

..-

10.30.

mti belső hírek

9. kiadás 1961. február 13. 11 óra 36 perc

bb. 13. társadalmi segítséggel tovább épül és szépül Gyula fürdőváros

vid fm/ke/gi sr 1961. február 13.

Gyula építésére és szépítésére 20 millió forintot költenek az idén a lakosság városfejlesztési hozzájárulából.

az idén korszerűsítik, részben fénycső, részben higanygőzlámpás világítással szerelik fel a városba vezető főbb utvonalaikat, s a mária-falvai új településen is kiépítik a villanyhálózatot, azonkívül 30 utcában raknak le betonjárdákat. „a szép és

virágos gyuláért jelszavú társadalmi mozgalom kibontakoztatásával nagyarányú parkosítást, fásítást végeznek, a belvárosi utcákban pedig csaknem száz díszes műkövirágtartót állítanak fel.

a város fejlesztésében a lakosság minden rétege részt vesz, a vállalatok, az üzemek, az intézmények. tavaly 650.000 forint értékű önkéntes munkát végeztek a körösközi városban, a hazafias népfőrdő városi bizottságán kezdeményezésére pedig a jelentősi megbeszéléseken, lakógyűléseken csaknem egymillió forint értékű társadalmi munkát ajánlottak fel erre az évre a gyulaiak. /mti/

..-

bb. 15. csehszlovák segítséggel automatizálják a november 7. erőmű kazánjait

vid szf/te/gi 1961. február 13.

az inotai november 7. erőmű üzemcsarnokában csehszlovák mérnökök, technikusok irányításával, tavaly nyáron helyezték üzembe az ország egyik legkorszerűbb kazán-automata berendezését. az egyes számú kazánra felszerelt műszerrel önműködően irányítják a hőfokszabályozó berendezéseket, tökéletesítik a tüzelőanyag adagolást és ilyen módon elérik, hogy a gépkolosszus a nap minden szakában a lehető leggazdaságosabban termel. alkalmazásával akár percről-percre változtathatják a termeléstől függően a tüztérbe lövellt szénpor mennyiségét. az automataszerkezet önműködően veszi fel a kazántér hőmérsékletét és ha rendelkezésre áll azonnal riasztójelet ad, a hőmérséklet esetleges csökkenésekor a kazánmesterek helyett önműködően intézkedik.

az első automatával szerzett kedvező tapasztalatok alapján még tavaly megkezdtek további öt kazán korszerűsítését. a csehszlovák szakemberek több mint fél éve tartózkodnak inotán. a két ország szakembereinek sikeres együttműködésével a napokban tartották meg két automatizált kazán első üzemi próbáját. a felújításra váró másik három kazánt most szerelik. a tervek szerint az első negyedévben teljesen átépítik az automatizált üzemre. /mti/

..-

8.30.

10. kiadás 1961. február 13. 12 óra 40 perc

bb. 16. megtakarított alanyagból évente ötmillió forint értékű finomlemez gyártottak borsodnádasdon

vid/szf/te/e 1961. február 13.

a borsodnádasdi lemezgyár már csaknem haromszáz feldolgozóüzembe szállít finomlemez. a hároméves tervben számos elavult berendezést korszerűsítettek az üzemben.

ennek eredményeként 1960 végére, 1955-höz viszonyítva 28,7 százalékkal növekedett a termelés. a növekedés hatvan százalékát a munka termelékenyebbé tételével érték el. az üzem dolgozói különösen az anyagtakarékossági versenyben mutattak szép példát. míg a hároméves terv első évében egy tonna készruhoz 1285 kilogramm alanyagot használtak fel, addig 1960-ban az alanyagfelhasználás 1260 kilogrammra csökkent. a megtakarított alanyagból évente ötmillió forint értékű finomlemez gyártottak.

a műszaki dolgozók az ideai feladatokra is bőven felkészültek; elhatárolták többek között, hogy a dunai vasútból szállított szalagból az idén megkezdik a hidegen hengerelt lemezek készítését, s hozzáfognak a sav- és hőálló lemezek rendszerű gyártásához is. a saválló lemezből az év végéig mintegy 100 tonnát adnak a nevezetesen az üzem intézkedési tervében fontos helyet foglalnak el a dolgozók ötletei is. a műszakiak segítségével megvalósítottak például kormos Lajos hengerész elgondolatát. kormos Lajos a technológia módosításával a készhengertől egy teljes munkamenettel rövidíti meg az ónozott lemezek gyártását. a javaslat bevezetésével mintegy negyven százalékkal növekedett az ónozott lemezek készrehergélése. /mti/

bb. 17. a csepeli csillagtelepen 2 000, vidéken 3 000 blokk-levelszekrényt szerelt fel a posta - kísérlet a levélkezesítés gyorsítására

i kf/kf/e vg 1961. február 13.

a posta a közönség jobb kiszolgálására, és saját dolgozói munkájának megkönnyítésére az idén számos intézkedést valósít meg. ezek közül jelentős a levélkezesítés újszerű módjára irányuló kísérlet. sok helyen ugyanis - mivel a címzett nincsen otthon - a postás az ajtóhasadékba dugdossa, a szomszédokhoz adogatja a leveleket, amelyek nem egy esetben alkallottak. /folyt.köv./

9.00

11. kiadás 1961. február 13. 12 óra 40 perc

bb. 17. /a csepeli csillagtelepen...1.folyt./e

a posta a biztonságosabb kézbesítés érdekében a csepeli csillagtelepen, a lépcsőházakban összesen 2 000, úgynevezett blokk-levelszekrényt szerelt fel. minden lakónak névreszóló fiókja van, amelyet a címzettnek csak lakattal vagy zarral kellett ellátni. így a postások munkája is könnyebbül, mert nem kell végigjárnok az egész házat, az emeleteket, gyorsabban osztják szét a leveleket. a kézbesítésnek ez a módja külföldön igen elterjedt, s a posta is szovjet és ndk tapasztalatokból vette át.

hasonló rendszert vezetett be a szegedi és a debreceni postai igazgatóság, s összesen 3 000 ilyen levél szekrényt szerelt fel. a két igazgatóság területén ugyanis még igen sok a hosszú kilométerekre nyúló szétszort tanya-telepítés, ahova a kézbesítők jóformán csak hetenként jutottak el. a levél szekrényeket a vidéki tanyai iskolákban, földművelőszövetkezeti boltokban, termelőszövetkezeti irodákban, brigádszállásokon - ahová a gyerekek és a felnőttek minden nap bejárnak - állítottak fel. ezzel meg tudták valósítani, hogy az elzárt területeken is naponta kézbesítik a küldeményeket. a tapasztalat azt mutatja, hogy vidéken is bevalik a módszer. azokon a helyeken például, ahol a levél szekrényeket felszerelték, ugrásszerűen megnövekedett a hírlapelőfizetők száma is, hiszen naponta kaphatják meg a friss ujságokat. /mti/

bb. 18. ujjaeled a természettudományi múzeum ésvány-közettanának gyűjteménye

tz/e ki 1961. február 13.

1956-ban a magyar nemzeti múzeum természettudományi múzeumának birtokában volt a világ második legnagyobb ésvány- és kőzetgyűjteménye: 132.000 értékes ésvány és kőzet. az ésvány-kőzettár megteremtése és gazdagítása olyan nevekhez fűződik, mint széchenyi ferenc, deak ferenc, samsy andor és kronner józsef. a rendkívül becses anyagot körülbelül 5000 kötetes könyvtár és mintegy 90 000 darabból álló folyóirat-gyűjtemény egészítette ki, amelyekben a legritkább szakmunkák is megtalálhatók voltak. /folyt.köv./

9-12.

12.

kiadás

1961. február 13.

13 óra 30 perc

bb. 18. /ujjaeled a természettudományi...folyt./e

az ellenforradalom idején a magyar nemzeti múzeum épületében keletkezett tűz az egész gyűjteményt - az asványokat, a kőzeteket, a könyveket és a folyóiratokat - az utolsó darabig elpusztította. az asvány-és kőzet-anyag egy része ma már pótolhatatlan, mert egyes lelőhelyeket már régen teljesen lefejtettek - de a gyűjtemést mégis újra megkezdték.

az ásvány-és kőzettár vezetőjének, dr. tokody l. szlónak, a föld- és ásványtani tudományok doktorának szíves munkája maris jelentős eredményre vezetett. a magyar állami földtani intézet és más hazai gyűjtemények bocsátották a múzeum rendelkezésére az első darabokat. megkezdték a vásárlásokat is. segítettek a különböző külföldi tudományos intézetek is. helsinkiből például 90, moszkvából 101, freibergből több mint 200, bécsből 246, prágából 460, kínából 500, drezdából 544 értékes ásvány érkezett, hogy csak a legnagyobb adományokat említsük, de sokhelyütt - például a szovjetunióban - további küldeményeket is helyeztek kilátásba.

mindent összeszámítva ma már 33 000 körül van az ásvány-kőzettár állománya. /mti/

bb 19. februárban megkezdik három új film forgatását - elkészül az alba regia és a négyen az éjszaka - a katonazene a műteremben

i di/gk szb sr

1961. február 13.

a hunnia filmstúdióban februárban elkészült tatjana szamojlova főszereplésével az alba regia és az ifjúsági tárgyú négyen az éjszaka. a budapest filmstúdióban pedig a katonazene című új magyar film alkotócsoportja. a filmet marton endre és hintsch gyöngy rendezi, hildebrandt istván fényképezi. a főszereplők: bara margit, básti lajos, kallai ferenc, szirtes adam. a művészeket egyébként alaposan megtréfalja az időjárás, a tavasszal szelidült fölben ugyanis nem tudják elkészíteni a külső felvételeket, mert a történet nagyrészt fagyos, havas háttérben játszódik.

/folyt.köv./

9.35.

13-

kiadás

1961. február 13.

14

óra 30 perc

bb 19. /februárban megkezdik... folyt./- szb

februárban megkezdik három új film forgatását. komlón kerülnek filmszalagra az ígért földje című újdonság első jelenetei. a filmet hegedüs zoltán forgatókönyvéből mézaros gyula rendezi, az operatőr: hercenik miklós. a főszereplők: sztankay istván és töröcsik mari. a történet az új szocialista város építésének idején, a „hőskorszakban”, játszódik, s azoknak állít emléket, akiknek munkája nyomán megszületett az új komló. egy másik újdonság a puskák és galambok. írója vadász imre, rendezője keleti marton, operatőrje pasztor istván. a film kalandos történet, hősei gyerekek, akik a tanácsköztársaság bukása után elrejtik a fehér terror kópói előtt egy kispajtásuk edesapját. a gyerekszereplők közül a kis tóthlacit, a legy jó mindhalálig-ból már jól ismeri a közönség. az üldözött kommunistát benkő gyula alakítja. ugyancsak februárban kezdik forgatni a megöltek egy leányt című filmet is. az újdonság forgatókönyvét solymar józsef írta, rendezője nádasy laszló, operatőrje illes gyöngy. most válogatják a balladai hangvételű történet szereplőit. a filmet salgótarjánban,

pilisszentivánon és csobánkán forgatják majd. a helyszín kiválasztásánál alaposan megnehezítette a filmesek dolgát, hogy jóllehet egész sor falut bejártak, alig találtak olyan helyet, ahol egy-egy utcacsészlet képét számukra ne „rontotta”, volna el egy-egy új ház, stb. a történet ugyanis az első világháború utolsó időszakában játszódik.

a három forgatás előtt álló újdonságon kívül megkezdődtek egy negyedik előkészületei is. ennek címe: két félidő a pokolban. fabry zoltán rendezi, a forgatókönyvet bacso péter és szasz péter írta. /mti/

..-

bb 21. újabb intézkedés a tanácsok önállóságának növelésére: tanácsi hatáskörbe került az anyakönyvi igazgatás - egy hét helyett egy órára csökken az ügyintézés ideje

i zs/zs szb sr

1961. február 13.

a budapesti tanácsok anyakönyvi hivatalait a házasságú fiatal párokon kívül is többezren keresik fel évente ügyes-bajos dolgokkal, örökbefogadási ügyekkel, névvaltozás bejegyeztetésével, családjogi kérdések tisztázásával és egyébekkel. az eddigi gyakorlat szerint azonban az ilyesféle ügyek intézése viszonylag hosszú időt, gyakran egy hetet is igényelt, mert az anyakönyvi felügyelettel a rendőri szervek voltak megbízva. külön időbe telt, amíg a különböző kéréseket iktatták, póstázták s továbbították a felügyeletet gyakorló hatósághoz, s hosszabbította az ügyintézés az oktatás visszaküldése, újbóli kimutatásba vetete, stb. is. /folyt.köv./

10.00

N

14. kiadás 1961. február 13. 14 óra 35 perc

bb 21. ujaob intézkedés a tanácsok... folyt./- szb

az illetékesek ezért úgy határoztak, hogy teljes egészében tanácsai hatáskörbe adják az anyakönyvi igazgatást, s az első fokú felügyeletet a körzeti, a másodfokú felügyeletet pedig a fővárosi tanács igazgatási osztályára bízzák. ezzel az intézkedéssel egyszeriben megszűnik az anyakönyvi kiigazítási kérelmek és egyéb ügyek aktáinak vándorlása, s általában megegyezően az ügyek elintézéséhez szükséges idő is: a tanácsok ugyanis, ha sürgős bizonylatról van szó, egy óra alatt a hozzájuk forduló felek kezébe adhatják a kért igazolást, elintéztetik az anyakönyvi kapcsolatot.

a tanácsok - új hatáskörük átvételével egyidejűleg - az eddiginél nagyobb gondot fordítanak a társadalmi és családi ünnepek új formáinak kialakítására, a házasságkötések, névadó ünnepségek külsőségeinek szebbé tételére. a 13. kerületben például a közel-múltban nyitottak meg angyalföld új, reprezentatív házasságkötő termét, s hamarosan átadják rendeltetésének budapest második központi házasságkötő termét a kossuth lajos tere. /mti/

bb 23. egymillió pár ferficipőhöz elegendő felsőrészbőrrel növeli termelését a pécsi bőrgyár

vid te szb mi 1961. február 13.

a pécsi bőrgyár, az ország legnagyobb ilyen üzeme, negyvenmillió forint értékű aruval növeli idei termelését a tavalyihoz képest. márnabóxból például amnyival készít többet, amennyi egymillió pár ferficipő felsőrészéhez elegendő.

a nagy termelésemelkedés igen sokoldalú műszaki és gazdasági intézkedést kíván. legjelentősebb közöttük a meszes műhely mechanizálása és technológiájának módosítása, az üzem három műszaki dolgozójának ujitása révén. a dolgozók eddig farasztó és idot rabló fizikai munkával, darabonként netyzták a bőröket a meszeskádakba. most egy-egy keretre negyvenet függesztenek és azt daruval, egyszerre emelik be. /folyt.köv./

10.10.

15. kiadás 1961. február 13. 14 óra 35 perc

bb 23. /egymillió pár.... folyt./- szb

gépesítették a meszoltást is. a meszesműhely mechanizálása és technológiájának módosítása harminc százalékos termelékenység emelkedést hozott ebben az üzemszben, vagyis naponta négy, négy és fél tonnával több bőr feldolgozást teszük lehetővé. a fejlesztésre fordított költség nem sokkal haladja meg a félmillió forintot. másik hasznos ujtás, a ribli-féle gyorscserezési eljárás hárommillió forint megtakarítást jelent évente.

ez idén fokozott gondot fordítanak a munkaszervezésre. felülvizsgálják a termelésből kieső gépállások okait és igyekeznek azokat a legalacsonyabbra szorítani. terkepen mutattak ki a bőrök üzemem belüli útját, ami sok felesleges szállításra derített fényt. a felesleges szállításokat a gépek átcsoportosításával, műhelyek át-helyezésével szüntetik meg. korszerű gépeket is üzembehelyeztek, például nagyteljesítményű vasalót és faragógépet. nemrég új száritóberendezés is érkezett, amely a bőröket onmüködően a száritóterbe továbbítja és lényegesen rövidíti ezt a munkafolyamatot.

a műszaki és gazdasági intézkedésekkel tízmillió forintot akarnak megtakarítani 1961-ben a pécsi bőrgyárban. /mti/

bb 27. műszereink, szerszámgépeink nagy többsége lépést tart a világgpiaci követelményekkel - ebben az évben 16 százalékkal növekszik a gépek, finommechanikai cikkek kivitele

i sz/gk szb vg 1961. február 13.

1960-ban a magyar külkereskedelem kivitelének 38 százalékát a gépivar termékei képezték, ez az arány ebben az évben még tovább emelkedik. a gép- és finommechanikai iparágak idei exportfeladatairól a külkereskedelmi miniszteriumban a következő tájékoztatást adták az mti munkatársának.

- már 1960-ban is az új műszaki megoldások jellemezték az ipar és a külkereskedelem együttes törekvéseit és ez a szándék még inkább érvényes most, új öt éves tervünk kezdetekor. 1960- a műszaki fejlesztés próbaköve volt, mint az új gyártmányok kibocsátásának évet tekinthetjük, 1961 pedig az új cikkek nagyszorozatu gyártásának az időszaka.

/folyt.köv./

10.15.

bb 27. /műszereink, szerszámgepeink... 1. folyt./- szb

a metrimex exportcikkeinek például 50-60 százaléka új konstrukció, új műszertípus. megkezdte iparunk új portálvaruk, a járművek közül specialkocsik, cement-, tej- és hűtőkocsik, légkondicionáló berendezéssel ellátott vasúti kocsik, új típusú konzervgyár készítését, s kicserélődtek a hajótípusok is. szerszámgépiparunk is gyorsabban tett eleget a piac állandóan változó, új technikai megoldásokat sürgető követelményeinek.

- ebben az évben a tavalyit 10 százalékkal meghaladja a gépek és finommechanikai cikkek exportja. még ennél is nagyobb arányú lesz a **műszerkivitel**, amely egy év alatt 25 százalékkal emelkedik: ebben már kifejezésre jut az az eredmény, amit a műszeripar a part és kormány utmutatasainak megfelelően a műszaki fejlesztésben elért. műszereink elérik a világpiaci színvonalat. szovjet segítségével, a szovjetunióból kapott rajzok alapján például olyan orvosi műszerek gyártását kezdték meg üzemünk, amelyek az egész világon a legkorszerűbbnek tekinthetők. egyelőre a szovjetunió külkereskedelmén keresztül el gyarainkat nagy megrendelésekkel, de lehetőség van arra, hogy ezekkel az orvosi műszerekkel más baráti ország vagy tőkes állam piacain is jelentkezzünk. számos műszerünket vásárolják és használják a fejlett nyugati országokban, néhány műszertípusból amerikai cégek is rendeltek. sok gyártmányunkból, köztül például az elektronikus mérőműszerekből a kereslet sokkal nagyobb, mint amennyit gyártani tudunk. a műszeripari termékek piaci helyzete most általában alkalmas arra több aru értékesítésére. ez azt jelenti üzemünk dolgozói számára, hogy törekednünk kell a termelőképesség tartalékainak fokozott feltárasára.

- a technikai fejlődésének irányát mindenütt a világon, s így nálunk is az automatizálás. ipari szerszámgepeinknek most ez az egyik legfőbb feladata. nagy gyaruk, ipari lépek automatikus vezetésének elkészítését szeretnénk üzemünkkel bizni a külföldi megrendelők; már több ajánlatkéréssel fordultak hozzánk, de egyelőre nem vállalkozhatunk nagyobb feladatokra, hiszen saját készítményű gyárberendezéseket tudjuk ellátni automatizálással.

- jól bevált exportcikkeink az egyszerű izzó tungsten-mankóju gyártmányai. érdekes módon most nem a hagyományos aruk, az égők, fénycsövek kivitele növekszik, hanem az ezeket előállító teljes berendezéseké. egyébként más iparágakban is a komplett gyaruk exportjára a jövő. az **utóbbi** években többszöröse emelkedett ezek kivitele, az ételműszeripari gyaruké például az 1953. évi 2.1 milliárd devizaforinttal szemben már meghaladja a félmilliárd devizaforintot. /folyt.köv./

bb 27. /műszereink, szerszámgepeink... 2. folyt./- szb

egy most kialakuló új gyártási ág a teljes laboratóriumok készítése és exportja is jó eredményekkel biztat. már több mint tízféle laboratórium-berendezést tudunk szállítani.

- erőteljes növekedés várható a szerszámgépek kivitelében. ennél sem az aru elhelyezése, értékesítése jelent gondot, hanem az, hogy egyre korszerűbb gépet kapjunk az ipartól, mind nagyobb mennyiségben. a szerszámgépek kivitele az idén 18.6 százalékkal fokozódik. gépeink jelentős része a korszerűséget és a kiviteltek tekintve is felveszi a versenyt a világpiacon megjelenő hasonló gyártmányokkal. a csepeli szerszámgépgyárban már hozzáálltak ahhoz hogy jövőre olyan speciális gépsorokat is előállítsanak, amelyek egy-egy munkadarab, például motorház automatikus megmunkálására alkalmasak.

- elmondhatjuk, hogy a magyar gépipar exporttermékei előtt nyitva állt a piac, mind a baráti, mind a tőkés országokban majdnem korlátlan a piac felvevő képessége ha lépést tartunk a műszaki fejlődéssel, - hangzott a tájékoztató./mti/

bb 29. hogyan indítottak el a nyolcadik szputnyikról a vénusz-rakétát - rakétatechnikai és hűtőtechnikai világrekord - nagy ernő nyilatkozata

i tz/j szo mi

1961. február 13.

nagy ernő, a mtesz központi asztronautikai szakosztályának titkára a vénusz-rakéta felbocsátásával kapcsolatban a következőket mondotta el a magyar tavisati iró munkatársának:

- a vénusz-rakéta indítása technikai szempontból az űrkutatásban eddig megvalósított legnehezebb feladat. előbb a nyolcadik szputnyikot juttattak fel egy mesterséges holdpályára, majd - földi parancsra - arról a pályáról indítottak tovább magát a vénusz-rakétát. a rakéták távoli begyújtása földi parancsra már korábban is sikerült a visszaterési kísérleteknél. ezek azonban aránylag kis méretű és nem többlépcsős rakéták voltak, és ráadásul a pontos térbeli beirányítás szempontjából lényegesen enyhébb követelményeket kellett kielégíteniük.

/folyt.köv./

bb 29. /hogyan indították el... 1. folyt./- szb

a nyolcadik szputnyik pályájának részletei egyelőre még nem ismereteseek, feltételezhető azonban, hogy a korábbi szovjet szputnyikokhoz hasonló jellegű, tehát főleg hasonló hajlásszögű pályán haladhatott. erről a pályáról kellett azután a vénusz rakétát oly módon elindítani, hogy felgyorsulásának végére egyrészt a föld-vénusz közös pályasíkba kerüljön, másrészt sebessége el is érje a kívánt értéket. ez a kettős feladat csak úgy valósítható meg, ha a vénusz-rakéta repülés közben való indításának időpontját nemcsak a lehető legnagyobb pontossággal előre megválasztják, hanem ha a rakéta a számításoknak megfelelően, késedelem nélkül, rögtön be is gyújt, és végrehajtja az előírt programot, a kísérlet sikere azt bizonyítja, hogy ezt a rendkívül nehéz feladatot a szovjet rakéta-technikusoknak sikerült megoldaniuk.

- az ilyen kétfokozatos indítás esetén, amelynél mindegyik lépcsőben egy-egy többfokozatu rakéta van, minden következő fokozatnak örökölnie kell az előző fokozatok összesített sebességét, hogy az utolsó fokozat a megntározott pályán a kívánt sebességet elérje. ezuttal is így kellett tenni. nem lehetett szó arról, hogy a föld körül keringő mesterséges holdról a vénusz-rakéta például oldalirányban induljon el: a nyolcadik szputnyik pályáját érintő görbe mentén, a nyolcadik szputnyik pályamenti sebességét teljes mértékben megörököelve kellett utat megkezdenie. ha arra gondolunk, hogy a szputnyik keringése során pályájának ellentétes oldalán ugyanilyen nagyságu, de éppen ellentétes irányú sebességgel halad, beláthatjuk, mennyire fontos volt az indítás pontos helyének, a pálya megfelelő pontjának kiválasztása és megtartása. csakis így vált lehetségessé, hogy a vénusz-rakéta végülis a tervezésnél kiválasztott, aránylag nagy sebességet érte el.

- a korábbi előkészítő számításokban általában mindenütt azzal számoltak, hogy egy jövőbeli vénusz-rakéta földünk szomszédját egy energia szempontjából rendkívül takarékos, s éppen ezért igen hosszú repülési időt eredményező pályán fogja megközelíteni. ki-számították ugyanis azt a legkisebb sebességet, amellyel a vénusz egyáltalán elérhető. ez a legkisebb sebesség igényli a legkisebb méretű gyorsító rakétát, s az így kapott minimális energiához tartozó pályán a rakéta a földtől a vénuszig csaknem 150 nap alatt teszi meg az utat. éppen ezért a szakemberek körében általános meglepetést okozott az a bajtalan, amely szerint a vénusz-rakéta nem 5, hanem körülbelül három hónapos repülés után, május közepén tájban éri el a vénusz térségét. ebből arra lehet következtetni, hogy a gyorsító rakéta lényegesen nagyobb sebességet tudott adni a vénusz-rakétának, mint az előbb említett két rakétás megadások.
/folyt.köv./

bb 29.. /hogyan indították el... 2. folyt./- szb

a számítások szerint ugyanis a szputnyik sebességéhez másodpercenként még körülbelül 4.5-5 kilométer járulékos többletsebességet kellett adnia a gyorsító rakétának, hogy ez a három hónapos pálya megvalósulhasson. ez ismét a szovjet rakéta-technika fejlettségét bizonyítja, de egyszersmind megnehezíti a feladatot azért is, mert irányítástechnikai szempontból sokkal pontosabb beállítás kivan. nyilvánvalóan ez az oka annak is, hogy a szovjet rakéta-technikusok két lépcsőben indították el vénusz-rakétájukat, hiszen így a tényleges indítás pontjának megválasztásával kismértékű helyesbítésre is lehetőségük nyílt.

- a kísérlet célja valószínűleg az, hogy a rakétát a vénusz közvetlen közelségébe juttassák el. ezt a közvetlen közelséget a csillagászok a bolygó vonzási szférájának nevezik, ami a vénusz esetében körülbelül 600.000 kilométer sugarú gömb. ha a rakéta ebbe a gömbbe eljut, akkor pályáját a vénusz jelentős mértékben módosítani fogja, s közben a rakéta a vénusszal kapcsolatos néhány fizikai és égi mechanikai mérést végezhet el.

- a kísérlet sikere szempontjából rendkívül fontos a híradástechnikai berendezések kifogástalan működése. a korábbi szovjet űrkutatási kísérletektől eltérőleg most a lehető legrövidebb hullámhosszot választották, a 922 megahercet, vagyis a 32.5 centiméteres hullámhosszot. ez már erősen a mikrohullámú tartományba esik, míg az összes előző szovjet és amerikai űrkísérletekben ultrarövid hullámú berendezésekkel dolgoztak. a mikrohullámok terjedési tulajdonságai sok szempontból lehetővé teszik a rakéta helyzetének pontosabb megállapítását is, marpedig éppen ez a kísérlet egyik célja. ugyanakkor ilyen kis hullámhosszon, rendkívül szűk frekvenciasávban, kisebb energiával is óriási távolságokat lehet áthidalni. a rakéta indításának körülményeit előre úgy választották meg, hogy a föld, a rakéta és a vénusz-bolygó a továbbiak során egészen addig, amíg a rakéta eljut a vénuszig, egymáshoz egyre közelebb kerülnek, tehát a rakéta rádió-jeleinek vételi körülményei nem rosszabbodnak majd lényegesen. így remélhető, hogy többtízmillió kilométeren keresztül sikerül fenntartani az összeköttetést, ami feltétlenül világrekordot jelent a rádiózás eddigi történetében - fejezte be nyilatkozatát nagy érő, a mész központi asztronautikai szakosztályának titkára. /mti/

20. kiadás 1961. február 13. 15 óra 35 perc

bb 22. szülői értekezletek a nagyüzemekben
vid te-lm ki 1961. február 13.

a szakszervezetek komárom megyei tanácsa sokat faradozik azért, hogy szorosabb legyen a szülők és a pedagógusok között a kapcsolat, javuljon a munkásgyermek tanulmányi eredménye. a megye nagyobb üzemében szülői értekezleteket tartanak és ezeken olyan kérdéseket vitatnak meg, mint a szakköri foglalkozások, a tanuló- és játékidő helyes aránya, a gyerekek otthoni viselkedése. legutóbb a nyergesújfalusi magyar viscosagyárban, a tatábányai eröműben és az almasfüzitői timföldgyárban rendeztek ilyen hasznos megbeszélést. ugyanekkor az üzemi szakszervezeti bizottságok is erősítik az iskolák és a szülők közötti kapcsolatot kialakítását. több gyár üzemi bizottságának egy-egy tagja eljár az iskolába, s a szülőket tájékoztatja gyermekeik tanulmányi eredményeiről. a szakszervezetek megyei tanácsa a tanuló szülőket is segíti. a megyében ugyanis évről-évre növekszik azoknak a száma, akik napi munkájuk után ülnek be az iskola padjaiba. a megye harminc helységében van általános iskolai, vagy középiskolai felnőtt oktatás. általános iskolában kétezer, a tavalyinál ötven százalékkal több, középiskolában pedig a múlt évi létszám kétszerese, 1.150 dolgozó tanul. többségük üzemi dolgozó, ezért a szakszervezetek kezdeményezésére olyan „szülői” értekezleteket rendeznek, ahol a szülők szerepét az üzemek gazdasági és szakszervezeti vezetői töltik be, akiket az iskola tanárai tájékoztatnak. elmondják ki hogyan áll a különböző tárgyakból, ki szorgalmas, ki szorult támogatásra. megvitájtják, hogyan vehetik elejét a lemorzsolódásnak és elsősorban műszakcserékkel biztosítják, hogy a dolgozók pontosan megjelenhessenek a foglalkozásokon. az első ilyen megbeszélést dorog, tatábánya és oroszlány bányászvárosokban rendezték meg. ezeken elhatározták, hogy az üzemekben mérnökök és technikusok bevonásával korrepetáló csoportokat hoznak létre. a szakszervezet kezdeményezésére mindhárom személynében oktatási bizottságokat alakítottak, amelyek rendszeres segítséget nyújtanak a tanuló bányászoknak. /mti/

c11.10.

21. kiadás 1961. február 13. 14 óra 50 perc

bb 20. három nagyjelentőségű magyar kiállítás külföldön -
amszterdamban derkovits, genfben masföld évszázad képzőművészete, prágában mai iparművészeink alkotásait mutattuk be

i m/m-lm sr 1961. február 13.

az utóbbi három hónapban három nagyjelentőségű kiállítással járult népünk kulturájának külföldi megismertetéséhez a kulturális kapcsolatok intézete. az amszterdami városi múzeum számos látogatója „új” művésszel ismerkedett meg: derkovits gyulával, nagy proletárfestőnkkel, akinek 72 alkotása - köztük 31 olajfestmény - a sajtó és a nagyközönség elismerésével találkozott. a nieuwe haagsche courant kritikusa szerint „derkovits nagy realista volt, akinek művészete hatalmas belső indulatokról tanuskodik,,. egy másik bíráló ezeket írta: „rajzai elesek, közvetlenek, mozgás van bennük, a rezkarcok finomak, dramai kifejezésük párosul a vonalak harmóniájával,,.

a genfi rath museum látogatói február végéig tekinthetik meg a 19. és a 20. század nagy magyar alkotóinak munkáiból összeállított kiállítást. száznál több festmény és mintegy tíz szobor ad áttekintést a nézőknek az utóbbi másfél évszázad magyar festőművészeiről és szobrászairól, stílusokról és irányzatokról, idősebb markó karolytól napjainkig. a művek jelentős hányada a nemzeti galéria tulajdona, s az intézmény főigazgatója, pogány ö. gábor nyitotta meg a tárlatot. ugyanakkor beszédet mondott solberger professzor, a genfi musée d'histoire et d'art igazgatója is. a harmadik nagy kiállítás színhelye a prágai hiberna, csehszlovákia fővárosának legnagyobb kiállítási csarnoka. ott a magyar iparművészet és népi iparművészetünk mutatja be gazdag termésének javát - a népművészeti anyagot a hiszöv becsültta rendelkezésre. megnyitáson f. kahuda iskola- és művelődésügyi miniszter és marjai józsef magyar nagykövet mondott beszédet. ez az első külföldi iparművészeti kiállításunk, ahol az egyedi alkotók mellett az egyes nagyüzemek is bemutatják művészek által tervezett termékeiket - textiliákat, fajansz és porcelántárgyakat, ipari formákat. a tárlat első két hetében máris huszezer fölé emelkedett a látogatók száma. /mti/

a szerkesztőségek figyelmébe:

az 1961. február 12-i 14. számú belföldi kiadásunk
bb 23. számú hírében / csehszlovák partküldöttség ututazás
budapesten/ rudolf barak funkciója helyesen:

a csehszlovák kommunista part politikai bizottságának
tagja.

11.25.

mti belföldi hírek

22. kiadás 1961. február 13. 15 óra 40 perc

bb 24. a nőtanács kezdeményezésére ezrével nevelik a baromfit a szövetkezeti asszonyok pest megyében

i áé/ae-lm ká 1961. február 13.

pest megye termelőség-szövetkezeteiben élénk visszhangot keltett a nőtanács felhívása, hogy a közös gazdaságok asszonyai vegyék kézbe a baromfitenyésztés fejlesztésének ügyét. az elmúlt hetekben a megye valamennyi járásában nőgyűléseken több-ezer szövetkezeti parasztasszony tanácskozott arról, hogyan fejleszthetnék a baromfitenyésztést a szövetkezeti gazdálkodás legjövődélmezőbb üzemágává. a megyei nőtanács gondoskodott arról is, hogy minél több asszony megismerkedjék a már jól működő nagyüzemi baromfifarmok munkájával: a közelmúltban több mint háromezren keresték fel e célból a zsámbéki petőfi és a ceglédi vörös csillag termelőség-szövetkezeteket. ezeken a tanácskozáson és tapasztalatcsere-látogatásokon meggyőződtek arról, hogy különösebb költségbefektetés nélkül, egyszerű eszközökkel, rövid idő alatt megsokszorozható a megye baromfiállománya. az a felismerés ösztönözte tevékenységre a szövetkezeti asszonyokat, sok esetben kellett megküzdniük értetlenséggel, akadékoskodással, de végülis a szövetkezetek vezetőinek komolyan számításba kellett venniük az asszonyok vállalkozását. a szobi járás térségében, a szövetkezeti asszonyok kezdeményezésére minden család egy tyúkot és egy libát nevel, s így, mire az ősszel közös fedél alá kerül az állatállomány, megteremtik a baromfi-törzstenyészet alapját. tápószecsőn, pátyon, sóskuton és sok más községben az asszonyok a háztáji gazdaságban nevelnek egy-egy tyúkatja csirkét a közös gazdaság számára. tinnyén az asszonyok javaslatára 2000 csirke nevelését tervezi a szövetkezet vezetősége. kókán minden család egy tojóbaromfit ad a közösbe. a megye több mint 120 termelőség-szövetkezetében a nőtanács aktivistáinak szorgalmazására fogtak hozzá a nagyüzemi baromfitenyésztés megszervezéséhez. a szövetkezeti asszonyok vállalkozása a közös gazdaságok ezévi termelési terveiben már eszerint a megye termelőség-szövetkezeti ebben az évben háromszorosára növelik baromfi-törzsellományukat, és több mint egy millió baromfit értékesítenek. /mti/

mti belföldi hírek

23. kiadás 1961. február 13. 14 óra 55 perc

bb 30. önmagát multa felül a szovjet űrtechnika - sinka józsef nyilatkozata

i tz/j szb mi 1961. február 13.

a vénusz-rakéta felbocsátása igen nagy érdeklődést váltott ki a hazai szakemberek körében is. sinka józsef csillagász, a mtesz központi asztronautikai szakosztályának titkára a következőkben tájékoztatta a magyar távirati iroda munkatársát a legújabb szovjet siker jelentőségéről:

- a legújabb űrhajó-kísérletben a szovjet űrtechnika tulajdonképpen önmagát multa felül. kettős feladatot oldottak meg elképesztő virtuozitással, minthogy a vénuszt közvetlen földi indítással nem lehetett volna elérni, mindenképpel egy óriási mesterséges holdat bocsátottak fel, amely földi parancsra indította tovább a vénusz felé a magával vitt 643.5 kilogrammos rakéta- és műszeregységet. az utóbbi sebességének másodpercenként csaknem 4 kilométerrel kellett meghaladnia az öt ultrabocsátó mesterséges hold sebességét, hogy leküzdhesse a föld vonzóerejét.

- a paratlan kísérlet célja elsősorban annak megállapítása, hogy jelenleg az irányítástechnika milyen pontossággal képes kozmikus testeket bolygóközi pályára állítani, majd a híradástechnikai berendezések segítségével hogyan lehet fenntartani az összeköttetést a földi vezérlőállomás és a tőle 5-10 millió kilométerre levő test között. ezért választották a 922.8 megaherces frekvenciát, mert így aránylag kis energia felhasználásával igen nagy távolságból is jól vehetők a jelzések, és mert ezen a hullámhosszon a sugárzott jelek a naptevékenység alakulásától teljesen függetlenül, biztosan keresztül hatolnak földünk légkörén. így mód lesz a pálya állandó figyelemmel kísérésére, aminek céljából különleges pályamérő készülékeket helyeztek el a rakéta fedélzetén. ezek jelentik majd, hogy a bolygóközi térségben milyen hatások befolyásolják a pálya alakulását. a berendezéseknek hosszú időtartamu működtetését feltehetőleg vagy igen nagy teljesítményű és kis súlyú elektromos áramforrásokkal, vagy pedig megfelelő naptelemek alkalmazásával biztosítják.

- a vénusz-rakéta útja - folytatta sinka józsef - nagy mértékben járulhat majd hozzá a naprendszeren belüli távolságoknak az eddigieknél sokkal pontosabb megállapításához. ismerve a mesterséges holdról elszakadt rakéta sebességét és elindulásának irányadatit, valamint a föld vonzóerejének értékét és a rakétára gyakorolt fékező hatását, az ut barmely pillanatára vonatkozólag előre ki lehet számítani a rakéta sebességét és a földtől számított távolságát. /folyt.köv./

11.45.

bb 30. /önmagát multa felül.... folyt./- szb

ugyanakkor a radarberendezésekkel a valóságos távolságot és sebességet is pontosan lehet mérni, a számított és a valóságos adatok összevetéséből pedig kiderül, hogy mennyiben helytállóak az eddig csupán elméletileg megállapított értékek, a február 12-én elindított rakéta tehát a vénuszra becsapódó későbbi utódjának az útját készíti elő.

- rendkívül figyelemreméltó, hogy míg a holdról fényképeket készítő harmadik lunyik műszertartalva összesen 435 kilogramm volt, s ezt közvetlenül irányították a holdra, most a sokkal bonyolultabb, kettős irányítás ellenére jó 50 százalékkal súlyosabb rakétát sikerült az űrbe küldeni. itt ismerjük fel a hetedik szputnyik rendeltetését: akkor próbálták ki azt a rakétát, amely most után indította a nyolcadik szputnyikot és vele a vénusz-rakétát.

- a most a vénusz felé száguldó rakéta előreláthatólag elrohan majd a vénusz mellett. elképzelhető az is, hogy becsapódik a testvér-bolygóra, de biztosan nem válik a vénusz bolygójává.

- a kutatások egyébként már megcáfolták azokat a régi elképzeléseket, amelyek szerint ott olyan viszonyok lennének, mint földünkön voltak néhány tízmillió évvel ezelőtt. amint a vénusz rádiósugárzásainak vizsgálata alapján legújában megállapították, felületén a hőmérséklet plusz 60 és plusz 400 celsius fok között ingadozik, a légnyomás pedig 5000 és 40.000 atmoszféra között - mozog, hogy mégis a vénuszt választották az űr meghódításáért folyó harc következő frontszíkjául, annak oka az, hogy a hold után ez a következő égitest, amelynek célbavételével az irányítás-technika lehetőségait fel lehet mérni. a kísérlet tehát abba a sorozatba tartozik, amelyben lépésről lépésre haladnak előre a nehezségek leküzdésében - fejezte be nyilatkozatát sinka józsef, a központi asztronautikai szakosztály titkara. /mti/

a szerkesztőségek figyelmebe:

mai 4. kiadásunk, bb 4. hírében az utolsó bekezdés második sorában a szöveg helyesen:.... értéki textilal anyagot ment meg. /mti/

11.55

bb 31. olcsóbb lett a tojás

i nj/.lm ká

1961. február 13.

a nagyvásártelpre vasárnap és hétfőn reggel 10 vagon és 18 tehergépkocsi áru érkezett. a vagonszállítmányok igh oszlottak meg: 2 vagon vöröshagyma, 2 vagon burgonya; 1 vagon kelkáposzta, 1 vagon tojáspor és 4 vagon citrom. tehergépkocsi-val levesbevaló zöldség és várgarépa jött.

az állami ételmisszerboltokban hétfőn reggel darabonként átlagosan 10 fillérrel szállították le a tojás árát. így az f-1 jelzésű tojást darabonként 1.60, az f-2 jelzésű és a meszes tojást 1.50, az aprótojást 1.40, az uszótojást pedig 1.30 forintért árusították. /mti/

bb 25. az idén hazánkban is megrendezik a szántó-versenyeket

i so/gg-lm ká

1961. február 13.

az elmúlt év őszen róma mellett a tiberis partján rendezték meg a nemzetközi szántó-versenyt 25 ország legjobb traktorosainak részvételével. a versenyen megfigyelőként részt vett lammel károlya, a mezőgazdasági gépkísérleti intézet osztályvezetője, aki a legjobb traktorosok különböző válogató versenyein vett részt, s csak a legjobbak jutottak el a nemzetközi vetélkedésekre. az olaszországban megrendezett versenyenkéntvasu ekével tarlóhántásra es gyeptörésre került sor. adott jelre indulva husz méter széles és 100 méter hosszú zászlóval megjelölt tablakon mutatták be tudásukat. a verseny-szabályokat elsősorban az angliában kialakult szokásokat figyelem-bevéve alakították ki, ahol már félévszázada tartanak rendszeresen szántóversenyeket. a szántás egyenletességet, a kezdést, a kiemelést, a mélységet, a forgácsatlakozást, a záróbarázdát és egyéb minőségi szempontokat figyelembevéve pontozták. a szántóversenyeknél ugyanis csak a munka minőségét veszik figyelembe.

nemzetközi tapasztalatokat felhasználva, a magyar agrar-tudományi egyesület a medosz-szal és a földművelésügyi minisztériummal egyetértésben hazánkban is megkivánja szervezni a szántó-versenyeket. úgy tervezik, hogy már a tavasszal két bemutatót tartanak az egyiket szabolcs megyében, a másikat a budai járásban. összesen megyei versenyeken mérik össze tudásukat a legjobb traktorosok és az a cél hogy az ország legjobb szántó traktorosa már az idén résztvegyen a versenyes közelében megrendezésre kerülő nemzetközi versenyen. /mti/

12.04.

mti belföldi hírek

26. kiadás 1961. február 13. 15 óra 55 perc

bb 26. kínai segítség a magyar növénynevelőknek: csaknem százféle mag érkezett a kínai népköztársaságból

kie-lem ké 1961. február 13.

értékes küldemény érkezett nemrég a kínai népköztársaságból a földművelésügyi minisztériumba. az anyagot - ottani kollégáink szíves ajánlatára - a magyar mezőgazdasági kutatóknak ősszel Kinában járt küldöttsége választotta ki. kelet-ázsia az őshazája számos európai kulturnövénynek, s kínai földön ezeknek ma is sok vad fajtája, a hagyományos népi természetben pedig több változata fordul elő. terepjarásokon, botanikus kertekben és nemesítő telepeken a magyar kutatók mezőgazdasági növényeink sok olyan rokonát találtak meg, amelyeket keresztezési partnerként eredményesen tudnak hasznosítani a nemesítő munkában.

a Kinából érkezett mag-kollekcióban legtöbb változattal a buza szerepel. ezek a mieinknél általában 7-10 nappal korábban érnek, bőven termők, jó minőségűek, - nagy segítséget adhatnak majd a nagy termőképességű, beltérjes művelésre alkalmas hazai buzafajták kialakításához. szintén koraiságukkal, jó termésükkel tűnnek ki a különböző kukoricák és rizsek, és sok értékes tulajdonsággal rendelkező a sokezeréves kínai zöldségtermesztés során kialakult kaposzták- és uborka-fajták. tizenkét fajta képviseli az ízletes, bőtermő kínai dinnyéket; közülük az egyik sargadinnye hazájában 15 kilós gyümölcsöket is terem. valamennyi növényfajta nagy értéke, hogy ellenálló mindenféle betegséggel szemben.

a kínai küldeményt, amely 86 féle növény magvát tartalmazza, a földművelésügyi minisztérium szétosztotta a mezőgazdasági kutató intézetek, az egyes növények legjobb nemesítői között. valamennyi fajta magját még az idén elvetik, s az első termések megérése után megkezdik a kínai növények legjobb tulajdonságainak átörökítését a nagyüzemi mezőgazdaság követelményeinek megfelelő új hazai fajtákba. /mti/

--

12.15.

mti belföldi hírek

27. kiadás 1961. február 13. 15 óra 25 perc

bb 32. a bolygóközi állomás alkalmas a vénusz valódi méreteinek megállapítására, esetleg a külső légkör kémiai összetételének felállítására - a vénusz-nakéta a leggyorsabb járó, amit valaha ember tervezett - óriási távlatok a titokzatos vénusz megismerésére

kie-lem ké 1961. február 13.

az évszázadok során sok csillagász kereste, kutatta a vénusz titkait. ezekről a tudományos vizsgálatokról és a bolygóközi állomás várható tudományos eredményeiről gausz károly csillagász, az uránia csillagvizsgáló munkatársa a következőket mondta az mti munkatársának:

- a naprendszer nagybolygói közül a vénusz - az esthajnal csillag - látszik a legfényesebbnek földünk égboltján. „kitüntetett”, szerepe abban is megnyilvánul, hogy időnkint 40 millió kilométerre jár tőlünk, a vénusz közelíti meg legjobban a földet, megfigyelése mindenkor nehéz feladat, mert a földpálya teljesen körülfárja a vénuszt, ezért napkelte előtt és napnyugtá után mindössze három órában át tanulmányozható. nehezíti a kutatást az át nem látszó légkör, amelynek vastagsági adatai elég bizonytalan méréseken alapulnak. tömegének mérése szintén nehéz, mert ismert holdja nincsen. a rádiuszának és a tömegének mérésénél jelentkező bizonytalanság a sűrűség adataiban is megmutatkozik. századokkal eelőbb lázas kutatás kezdődött a vénusz feltételezett holdja után. először cassini „fedezte fel”, majd sötét nagy frigyos javaslatára d. alambert-ről nevezték el. a hold azonban végleges n eltűnt a megfigyelők elől. a legutóbbi évek vénusz-kutatási programjában a bolygó környezetét alaposan átkutatták a világ legnagyobb távcsöveivel. a negatív eredmények alapján az az általános vélemény alakult ki, hogy ha a vénusznak van is egyáltalán holdja, akkor vagy túlságosan közel kering a bolygóhoz, s éppen ezért a mai műszereinkkel nem észlelhető, ha pedig távolabb kering, akkor kilométer nagyságrendet nem lehet nagyobb. az esthajnal csillag légköre bonyolult és nagyrészt ismeretlen összetételű, a tengelyforgás idejének bizonytalansága miatt a felszíni hőmérsékletre elméletileg következtetni nem lehet, bár a vénusz légkörét korábban 200 évvel eelőtt, 1761 június 6-án fedezte fel leomonoszov, az atmoszfera kémiai összetételét ma sem ismerik. teljes bizonyossággal eddig csak a felhőzet feletti széndioxid jelenlétét sikerült kimutatni. a vénusz-kutatás terén aránylag keveset jutottunk előre, s ezért óriási a jelentősége annak, hogy bolygóközi állomás indult az esthajnal csillag térségébe. /folyt.köv./

1223.

28.

kiadás

1961. február 13.

16 óra 10 perc

bb 32. /a bolygóközi állomás... 1. folyt./- szb

- a rakétának minden valószínűség szerint az a feladata, hogy megközelítve a bolygót, fizikai tulajdonságairól adjon automatikusan, rádió útján hírt. mióta a föld kettős övezetét az a van allen gyűrűket felfedezték, igen erős a gyanu, hogy a vénuszt is hasonló szerkezetű sugarkoszoru övezi. ez azonban sokkal nagyobb intenzitású és kiterjedésű lehet, mint a földi van allen övezetek, mivel a vénuszt kétszer erősebb elektromágneses sugárzás éri a napból, mint a földet.

- az égi-mechanikai törvények szerint a vénusz terségének eléréséhez minimalisan 11.6 kilométer másodpercenkénti végsebesség szükséges. ebben az esetben a rakéta 146 nap alatt éri el az esthajnal csillagot. miután közlemény szerint a bolygóállomás május 15-e táján jut el a vénuszhoz, nyilvánvaló, hogy a vénusz-rakéta sebessége meghaladta a minimalisan szükséges 11.6 kilométert, így tehát a bolygóközi állomás a leggyorsabb jármű, amit valaha ember konstruált.

- a hordozórakéta teljesítménye minden eddigit messze felülmúl, ami az automataberendezés 643.5 kiló súlyából következik. ugyanis a holdba csapódó 2. lunyik műszersúlya 11.2 kilométeres végsebesség mellett körülbelül 350 kilogramm volt, a hold túlsó oldalát lefényképező 3. lunyik 443 kilogramm súlyú 11.1 kilométeres végsebességet ért el. tehát ez a hordozórakéta jóval nagyobb teljesítményű, mint az eddig felbocsátott mesterséges holdaké, vagy ürrakétaké volt.

- a rakéta rádiójeleinek vételéből mindenkor pontosan meghatározható egyrészt a rádióhullámoknak vákuumban való terjedési sebessége, másrészt a műszerberendezés föld-távolsága. ez utóbbi lehetővé teszi, hogy a vénusz távolságát a földtől 10 kilométer pontossággal meghatározzuk. eddig erre csak közvetett úton volt lehetőség, amikor radar-visszhanggal mérték a bolygóközi állomás pontosabb, megbízhatóbb adatokat ad. amennyiben a vénusz távolságát nagy pontossággal lemérik, korrigálni lehet az ugynevezett csillagászati egység / a föld-nap közepes távolság/ mértékét. ennek elfogadott értéke jelenleg 149,501.200 kilométer.

/folyt.köv./

12.23.

29.

kiadás

1961. február 13.

14 óra 20 perc

bb 32. /a bolygóközi állomás... 2. folyt./- szb

ezt azonban plusz-mínusz 18.000 kilométeres mérési hiba terheli. ha a csillagászati egységet sikerül pontosabban meghatározni, akkor a bolygórendszer egyes bolygónak a távolságát is pontosabban ismerjük meg.

- a bolygóközi állomás tudományos feladatai közé tartozhat az is, hogy felkutassa, kiderítse a nap-rendszer belső terében /tehát a föld-pályán belül a nap felé eső térség/ a bolygóközi gázok sűrűségét, kémiai összetételét és hőmérsékletét, valamint a vénusz külső légkörének tulajdonságait.

- az esthajnal csillag légköre három rétegből áll. az egyik a felszíntől körülbelül 35 kilométer magasságig terjed, valószínűleg porfelhőkkel keveredett felhőzet, amelynek kémiai összetétele ismeretlen és egyáltalán nem lehet keresztül látni rajta. előlött helyezkedik el a második réteg, néhány kilométer vastag széndioxid zóna, amelyben kis mennyiségben vízpára lebeg, amely 1958-ban a vénuszról visszavert napfény sarkitottságának /polarizációjának/ mérései alapján mutatnak ki. a széndioxid fölött húzódik az átlátszó és változó kiterjedésű ködréteg, amely különböző megvilágítási szög alatt hol magasabbnak, hol alacsonyabbnak tűnik. ez akadályozza meg a csillagászokat abban, hogy az esthajnal csillag valódi méreteit pontosan megállapítsák. a bolygóközi állomás nagyban hozzájárulhat a vénusz valódi méreteinek kiszámításához, sőt külső légkörének kémiai összetételét is feltárhatja, - hangzott a nyilatkozat. /mti/

bb 28. az őslénytan és a nyersanyagkutató - évmilliókkal ezelőtt elpusztult élőlények maradványai vezetik az embert az energiaforrások és nyersanyagok nyomára.

i tz/hné szb vg

1961. február 13.

alig van hét, hogy a lapok hírt ne adnának egy-egy érdekes, új őslénytani lelet feltárásáról. a magyar távirati iroda munkatársa megkérdezte kretzoi miklóst, a föld- és ásványtani tudományok doktorát, hogy a tudományos jelentőségén kívül mi a gyakorlati fontossága az őslénytani kutatásnak.

- az őslénytani kutatás is kötelességének tartja - mondotta európai nevű palaeontológusunk - hogy a maga eszközeivel szintén résztvegyen a gyorsütemű fejlődés segítésében. és erre van is lehetősége bőségesen.

/folyt.köv./

12.30.

30. kiadás 1961. február 13. 16 óra 05 perc

bb 28. /az őslénytan és a nyersanyagkutatás... folyt./- szb

- a több mint két évszázados kutatások eredményeképpen ma már földünk történetének utolsó 500-600 millió évére visszamenő „nap-tárral”, rendelkezünk, amelyben az egymásra következő napokat - a föld életének egyes korszakait - azoknak az állatoknak és növényeknek a maradványai jelzik, amelyek abban a korban éltek. e naptár pontos összeállításához nagy mértékben hozzájárult az a sokszázezer adattal igazolt megállapítás, hogy a mai élő világ a legegyszerűbb egysejtűektől kiindulva, rendkívül bonyolult és legalább másfél milliárd éven át lezajlott fejlődés eredménye. tudjuk például, hogy mintegy fél-milliárd évvel ezelőtt az egysejtű növényeken és állatokon kívül csak igen alacsonyrendű, vízi életmódot folytató szervezetek, férgek, puhatestűek, stb. éltek. a szárazföldi lények mintegy 400 millió, a gerincesek 450-500 millió, az emlősök körülbelül 180 millió éve jelentek meg földünkön. a növények több mint százmillió évvel ezelőtt bontották először virágot, az ember története pedig alig több, mint félmillió éve kezdődött meg.

- adatainak összegyűjtéséhez az őslénytan sok segítséget kap a nyersanyagkutatástól, a bányászattól. például a belga bernissarti szénbányában találtak meg az öt-hat méter magas, kenguru-formájú, kéttalpon járó őssárkány, a dinosaurus 17 teljes csontvázat. a németországi meseről szénbányából kikerült rengeteg ősméhszöggyök-, kígyó- és halmaradvány feldolgozásakor 50-60 millió éve elpusztult állatok bőrénél, izmainál mikroszkópus szerkezetét is sikerült megvizsgálni. a jégkorszakban a lengyelországi starunia aszfaltmocsárba süllyedt és ott szőröstől-höröstül konzerválódott „gyapjas orrszarvu”, ma is látható kitömött állapotban a krakkói muzeumban.

- az őslénytan azonban ezt a segítséget bőven meghaladja a gyakorlati életnek. az egyes rétegekben előforduló őslénymaradványok felismerése és életkörülményeik ismerete ugyanis igen nagy jelentőségű a nyersanyagkutatás számára. a különböző nyersanyagok csak bizonyos földtani korszakokban és meghatározott fizikai körülmények között keletkeztek. a jégkorszak idején lerakódott rétegekben például legfeljebb építőanyagokat, kavicsot, homokot, agyagot és esetleg bizonyos ritka elemeket kereshetünk, legjobban kőszénünk viszont körülbelül 250-300 millió, bányászataink pedig mintegy 40-50 millió éve keletkeztek. ugyanígy olyan rétegekben, amelyek valamikor szárazföldön képződtek, hiába kereshetünk olajat, egykori tengerfenéken lerakódott meszkőrétegekben feltehetőleg lenne kőszén után kutatni. azt pedig, hogy melyik réteg milyen koru és leülepedésekor milyen - szárazföldi, tengeri, stb. - jellegű volt, éppen a benne eltemetődött őslények maradványaiból lehet megállapítani.

- a szénbányák és a mélyfúró vállalatok nem ok nélkül veszik igénybe a föld történetét kutató geológus tudását. éppen azt várják tőle, hogy az egyes rétegek feltárás közben tájékoztassa őket, van-e egyáltalán értelme, és ha igen, milyen mélységig a rendkívül költséges új próbafúrások, aknamélyítések elkezdésének, vagy a megkezdettek folytatásának. /mti/

12.35.

i

N me

31. kiadás 1961. február 13. 16 óra 10 perc

bb 33. a hold árnyéka és a rádiózás - vizsgálják a napfogyatkozás idején az ionoszférában végbeműködő változásokat

itt szb ki 1961. február 13.

a szerda reggeli napfogyatkozás lehetőséget ad a 80 kilométerrel felettünk kezdődő és körülbelül 3000 kilométeres magasságig terjedő ionoszféra jobb megismerésére is. amint dr. flórián endre, az országos meteorológiai intézet pestiőrinci obszervatóriumának osztályvezetője elmondotta, hazánkban is megszervezték az ionoszférára vonatkozó megfigyeléseket a napfogyatkozás idején. erre egyébként az intézetet számos külföldi tudományos intézmény, köztük az unesco-nak a rádiózással kapcsolatos kutatásokat nemzetközileg összefogó szervezete, az unsi is felkérte.

a napfogyatkozás tulajdonképpen az alkony, az éjszaka és a reggel mindennapos jelenségeinek megismétlődése, csak különleges körülmények között és sokkal rövidebb idő alatt, rendkívül kedvező alkalom tehát ezeknek a folyamatoknak a megfigyelése.

a napfogyatkozás idején a pestiőrinci obszervatórium különleges, hazai gyártmányú berendezésével minden másodpercben 50, egyenként tízezredmásodpercig tartó rádióimpulzusokat küld a magasba, mégpedig minden sorozatban fokozatosan csökkenő hullámhosszon, és rögzíti az ionoszféráról visszavert impulzusok érkezésének idejét. a visszaverő rétegek magasságát a felbocsátás és a visszaérkezés közt eltelt ezredmásodpercekből, sűrűségét pedig a visszavert impulzusok hullámhosszából határozzák meg.

a magyar posta támogatásával az országos meteorológiai intézet külön megfigyelést szervezett meg a szegedi egyetem éghajlattani intézetében. itt két hosszú-hullámú rádióállomás - kijev és a francia alois - adását figyelve regisztrálják, hogyan változik a vétel erőssége. a hosszú hullámokat ugyanis az ionoszféra alsó határa veri vissza, s az erősség változásából ennek az alsó határnak a földtől való távolodását, illetve közelődését állapítják meg. ugyancsak szegeden mérik más készülékekkel, budapest és brassóban veri vissza, illetve bocsátja át a rádióhullámokat, amiből kiszámítható lesz mekkora energiával kell az adást sugározni, hogy meghatározott távolságban megfelelő erősségű vétel legyen lehetséges.

az ionoszféra megfigyelésének tehát - tudományos fontosságán túlmenően - elsősorban a rádiózás szempontjából van nagy gyakorlati jelentősége. /mti/

12.50.

N me

32. kiadás 1961. február 13. 16 óra 15 perc

bb 34. megnyitottak miskolc új szállodáját

vid szf/te-lm mi 1961. február 13.

hétfőn megnyitották miskolc új szállodáját, a pannóniát. az új szállót a városi tanács segítségével egy korábban más célra használt épületben rendezték be. a 12 egy és 31 kétágyas szobában 74 vendéget tudnak elhelyezni. a két emeletes szállóban hat fürdőszobás lakosztály, emeletenként külön fürdőszobák, női és férfi zuhanyzók állnak a vendégek rendelkezésére. minden szobában központi fűtés és hideg-meleg víz van. a szobákat a német demokratikus köztársaságból importált újvonalú, kényelmes butorokkal rendezték be, rádióval szerelték fel. reggelizőt és eszpresszót is berendeztek a presszóban televízió szórakoztatja a vendégeket.

a kényelmes szálloda, az északi iparvidék legszebb vendéglátó üzeme. átalakítására és berendezésére hárommillió forintot költöttek. szükségességét bizonyítja, hogy már a megnyitás napján valamennyi szoba foglalt volt./mti

13.10. --

bb 37. apa és fia 65.000 forintot keresett az ambrózfali dimitrov tsz-ben

vid ka/j szb ka 1961. február 13.

idősebb hamos gyula és fia élete legmagasabb jövedelmére tett szert az elmúlt évben. a két parasztember korábban falujából, a csongrád megyei ambrózfalva községből a közeli városokba, al-lami gazdaságokba járt dolgozni, s főleg a fiatalabb hamos gyula fordult meg több helyen. évi keresete akkoriban sohase haladta meg a 15.000-16.000 forintot. öt esztendeje szakított a vándor életmóddal, s azóta apa és fia együtt dolgozik a helyi dimitrov tsz-ben, a mint sertésgondozók minden esztendőben szép jövedelemhez jutottak. olyan nagy gyakorlatot szereztek a jószagnevelésben és hízlatásban, hogy tavaly több mint 1500 munkaegységet gyűjt-hettek össze, így együttesen 65.000 forintot kerestek. ifjabb hamos gyulanak érdemes volt visszatérnie falujába, mert jövedel-me csaknem megegyezik annyi, mint a városban volt./mti/

13.35. N

33. kiadás 1961. február 13. 16 óra 20 perc

bb 35. időjárásjelentés

tm-lm 1961. február 13.

a meteorológiai intézet jelenti február 13-an, hétfőn 13 órakor:

az enyhe idő tovább tart

az ibériai félszigeten franciaországban és olaszország déli részén derült, száraz, európa többi részén az atlanti óceánról áramló légtömegek hatására felhős, csapadékos, szeles az idő. a szovjetunió legnagyobb részén havazik, hazánkban teg-nap országos méretű esőzés volt. a lehullott csapadék siklós, berettyóújfalú és az északkeleti országrész kivételével mindenhol mérhető mennyiségű volt. mór 10, esztergom 11, tatabánya 12, zirc 15, alcsút 16, győr 17 milliméter csapadékot jelentett. hótakaró a tiszántúlon és az északi országrészben talál-ható. hófolttól 8 centiméter vastagságig. mátraháza 22, galyatetőn 27, kékestetőn 32 centiméter vastag hóréteget mértek. napsütés a dunántul nyugati részen 1-3 és budapesten egy órán át volt. napköz-ben a hőmérséklet a dunántúlon 5-10, a duna-disza közén 2-5, az ország többi részén 1-3 fokig emelkedett. hajnalban a hőmérséklet a dunántúlon 0-plusz 5, az északi országrészben 0, mínusz 3, máshol 0, mínusz 1 fokig hült le. sárospatak megfigyelő állomás mínusz 6 fokos talajmenti lehülést jelentett. budapesten vasar-nap a hőmérséklet napi középérték 4.3 fok volt, a sokévi átlagnál 4.2 fokkal magasabb. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 6 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 768 milliméter, gyengén emelkedő irányzatú.

várható időjárás kedd estig: enyhe idő, gyengülő szél. kisebb felhőátvonulások, legfeljebb néhány helyen kevés esővel. többhelyen reggeli ködképződés. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet plusz 1-3, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap plusz 3-8 fok között.

távolabbi kilátások: a hét közepén enyhe, csendes idő, reggeli ködökkel. a duna vizalása hétfőn reggel 422 centiméter./mti/

13.45. N

bb 36. minden eddiginél kedvezőbb feltételek mellett kötik az új sertéshizlalási szerződéseket

i cs/j-lm ká 1961. február 13.

az utóbbi hetekben országsszerte meggyorsult a sertéshizlalási szerződések kötése. a termelőszövetkezetek nagyrésze a közös hizlalás mellett igyekszik kihasználni a háztáji gazdaságokban rejlő lehetőségeket is, jellemző az érdeklődés megélénkülésére, hogy a legutóbbi 3 hónap alatt a termelőszövetkezeti tagok sertéshizlalási szerződéskötéseinek száma több mint a négyeszeresére emelkedett.

a szerződéses sertéshizlalás érvényben levő feltételeiről, illetve az új kedvezmények adta lehetőségekről Mihályi László, az ételmezésügyi minisztérium állatforgalmi igazgatóságának vezetője adott tájékoztatást, hangsúlyozta, hogy a hizottsertés árutermelés fokozása fontos népgazdasági érdek, ugyanakkor egybeesik a termelőszövetkezetek és a háztáji gazdaságok közvetlen anyagi érdekeivel is. az utóbbi 1-2 esztendőben bizonyosodott, hogy a termelőszövetkezetek megerősödésének, a bevételek - s így a részesedés - növelésének elsőrendű feltétele a közös állattenyésztésből származó árutermelés, emellett azonban rendkívül fontos a háztáji gazdaságok hizlalási tevékenysége, most a háztáji gazdaságok szerződéses sertéshizlalása igen előnyössé vált maguknak a termelőszövetkezeteknek is. míg a korábbi években csupán akkor kaphattak hitellelengedést, ha áruértékesítési tervüket a közös gazdaságból teljesítették, 1961. januárjától kezdve a háztáji gazdaságokból szerződéses átadott hizottsertések is beszámíthatók az egységnyi területre megállapított áruértékesítési tervteljesítésbe, ha például egy 1000 hold szántóterülettel rendelkező termelőszövetkezet a közösből származó hizottsertést, tejet, baromfit és tojást 760.000 forint értékben ad át az államnak - nem éri el az egységnyi területre megállapított áruértékesítési szintet, s így hitellelengedésben nem részesül. ha azonban a tagok háztáji gazdaságából 178.000 forint értékű hizottsertést is értékesítenek szerződéses alapon, akkor csaknem 5 százalékkal túlteljesítik az előírányt, s 25.000 forint hitellelengedésben részesül a közös gazdaság, nyilvánvaló tehát, hogy a termelőszövetkezeteknek elsőrendű érdeke, hogy a háztáji gazdaságok hizottsertés áruértékesítését elősegítsék.

/folyt.köv./

13.50.

bb 36. /minden eddiginél...folyt./-lm

a másik jelentős kedvezmény, amelyet a háztáji gazdaságok szerződéses sertéshizlalása révén kapnak a termelőszövetkezetek, az ugynevezett lebonyolítási díj rendszerének új formája. az új rendelkezések szerint ugyanis, ha a termelőszövetkezet a tagok háztáji szerződéses sertéshizlalásához egy-egy sertés után legalább egy mazsa abraktakarmányt ad át a tagnak állami felvásárlási áron, akkor a háztájiban meghizlalt és átadott sertések minden kilója után 1 forint 20 fillér lebonyolítási díjat kap. a lebonyolítási díj az esetben is jár, ha a tagok csak külön-külön teljesítik a hizottsertés átadási kötelezettségüket. a korábbi feltételek szerint ugyanis együttes teljesítéshez volt kötve a lebonyolítási díj kifizetése, további kedvezmény a közös gazdaságoknak, hogy a lebonyolítási díjat - a közgyűlés döntésétől függően - bármilyen célra, tehát a munkaegység értékének növelésére is fordíthatják./mti/

bb 38. hévizen üdülnek a győr megyei termelőszövetkezetek gazdái
vid ká/j szb ka 1961. február 13.

győr megyében fél évvel ezelőtt alakult meg a termelőszövetkezeti tagok önszegélyező csoportja, amely maris jelentős összegeket fizetett ki szülési, hazassági és temetkezési segély címen. ebben az évben mintegy 300 szövetkezeti gazdat küldenek üdülni, s az üdülők első csoportja, - 19 idősebb szövetkezeti gazda, - a hét végén utazott névizre, ahol két hétig tartózkodnak. nyaron a balaton menti üdülőkbe kapnak majd elhelyezést az önszegélyező csoport tagjai. /mti/

13.50.

36.. kiadás

1961. február 13.

17 óra — perc

bb 39. genetikus talajtérképet kapnak az állami gazdaságok és a termelészövetkezetek - hétfőn tanfolyam kezdődött a talajtérképészek részére

vid ka/j-lm ká 1961. február 13.

az agrokémiai és talajtani kutató intézetben nemrégén készült el az ország első genetikus talajtérképe. ez a szovjet tapasztalatok alapján nálunk most bevezetett talajtérképezési módszer az eddigieknél pontosabb képet ad a mezőgazdasági területek talajairól, mert azokat változásaikban, fejlődésükben, s a változásokat előidéző legfontosabb tényezőkkel együtt vizsgálja.

a korszerű mezőgazdasági nagyüzemek kialakítása, a nagyarányú meliorációs munkák megkövetelik, hogy a kisebb egységek talajait is hasonló módszerrel térképezzék fel. erre a feladatra vállalkozott az országos mezőgazdasági minőségvizsgáló intézet, amikor elhatározta, hogy elkészíti a mezőgazdasági üzemek - állami gazdaságok és termelészövetkezetek - genetikus talajtérképét. pontos képet adnak a talaj összetételről, meghatározzák, hogy milyen és mennyi műtrágyára és talajjavító-anyagra van szükség, s feltűntetik a vízgazdálkodás szempontjából fontos talaj-tulajdonságokat. mindez tudományosan megalapozott gyakorlati utmutatást ad a mezőgazdaságoknak az egyes üzemek és növényi kultúrák elhelyezéséhez, s az agrotechnikai eljárások alkalmazásához.

az omni kísérletképpen eddig három üzemi genetikus térképet állított össze, s most felkészült, hogy kielégítthesse majd az állami gazdaságok és termelészövetkezetek ilyen irányú igényeit. ennek jegyében hétfőn kéthetes tanfolyam nyílt meg a központi székházban a vidéki talajtani osztályok munkatársai részére. a tanfolyamon kiváló talajtani szakemberek, egyetemi tanárok és kutató intézeti vezetők ismertetik a genetikus talajtérképezés módszerét. /mti/

15,08

Handwritten signature

Handwritten mark

37. kiadás

1961. február 13.

17 óra 05 perc

bb 40. nagyarányú jégzajlás a balatonon

vid ka/j-lm

1961. február 13.

az utóbbi napok szokatlanul enyhe időjárásának hatására gyorsan olvad a balaton jégpáncélja. a gyakran váltakozó hőmérséklet miatt több kilométer hosszú repedések keletkeztek, amelyek teljesen behálózta a tavat. a jégmozgás már a múlt hét végén megkezdődött, amikor ugynevezett turolások keletkeztek. az egymásra csuszó, összetorlódott jégtablak szombaton síófok és balatonszéplak között csaknem száz méteres szakaszon megrongáltak az erős partvédő művet, földet, követ sodortak part- ra. vasárnap rövid ideig tartó vihar szaguldott végig a balatonon. az óránként 75 kilométeres sebességű vihar néhány perc alatt összetörte a tő 15 centiméter vastag, jobbara még mindig nagy tablaktól álló jégét, s hatalmas erővel zudította a déli partra. a síófoki meteorológiai obszervatórium előtt néhány perc alatt 10-20 tonnas jégfalazokat sodort össze a szél. a jégtablak többhelyütt beborították a molókat. /mti/

bb 42. nemesített vetőmagra cserélik ki összeadott terményeiket vas megye új termelészövetkezetei

vid ka/j-lm mi

1961. február 13.

a vas megyei falvakban szorgosan készülődnek a tavaszra. a csere-telepeken megindult a nemesített vetőmag atvétele, s jelenleg 6000 mázsa tavaszi árpa és 1250 mázsa zabvetőmag cseréjét bonyolítják le. a megye 21 új termelészövetkezte kiváló termőképességű fajtákra cseréli ki az összeadott terményeket, a régi közös gazdaságok viszont már nem igényelnek a központi készletből, jórészt maguk termeltek meg a kifogástalan minőségű vetőmagot. a földeken is megindult a munka, hozzakezdték az őszi vetések fejtrágyázásához. ehhez a műtrágya egyrészt már a szövetkezetek raktáraiban van. február közepéig 160 vagon nitrogén-, 70 vagon foszfor- és 1 vagon kalium-műtrágyát szállítottak a falvakba. a termelészövetkezetek erő- és munkagépeinek fele már kijavítva várja a tavaszt, a többit a gépállomásokon és a növényvédő állomásokon és a technikai tan gazdaságban hozzák rendbe. hét nagy termelészövetkezet saját műhelyében javítja erő- és munkagépeit. /mti/

15,19

Handwritten signature: Zel 15/12

Handwritten mark

mti belföldi hírek

m38. kiadás 1961. február 13. 13 óra 15 perc

bb 41. hétfőn 418 szövetkezeti gazda érkezett a fővárosba
vid kz/ka-lm mi 1961. február 13.

hétfőn, a korareggeti órákban 418 veszprém és vas megyei szövetkezeti gazda érkezett ibusz különvonattal budapestre. nagyobb részük ez alkalommal látogat el először a fővárosba. kétnapos budapesti tartózkodásuk alatt megismerkednek a főváros nevezetességeivel, résztvesznek egy színnazi előadáson, s ellátogatnak a mezőgazdasági muzeumba./mti/

..-

bb 43. hét műveletet tudó sokoldalú kismű - szerviz kocsiokon használható univerzális esztérga - különleges fém keménységmérő műszerek - osztrák cég műszer és kisműbemutatója a népköztársaság uti műszermintateremben

t kf/kf-lm ki 1961. február 13.

műszerkültkereskedelmünk, a szerszám és kisműértékesítő vállalat, valamint a gépipari tudományos egyesület közreműködésével a maier et co. osztrák vállalat kiállítását rendezett budapestben.

a kiállítást hétfőn haimmer jeno, a műszer és ipodagép-értékesítő vállalat igazgatója nyitotta meg. a megnyitón résztvett dr. Ladislavs wagner az osztrák követség kereskedelmi attaséja. az osztrák cég termékeit karl maier igazgató mutatta be a magyar szakembereknek.

a bemutató legérdekesebb darabja az unimat elnevezésű sokoldalú kis esztérgagép, amely a forgácsoláson kívül - különféle tartozékok felszerelésével - hét munkafolyamatra - furásra, marásra, csiszolásra, menetvágásra, fűrészelésre, stb. - alkalmas. ennek nagyobbított kivitele az unimat-standard elnevezésű gép, amely különösen szervizkocsikban, a javításokhoz használható. az osztrák cég ezenkívül bemutatja különleges fém-keménységmérő műszereit és ipari gyémánt szerszámait.

a szakemberek érdeklődésére számottartó kiállítás február 14-17 között tekinthető meg a műszermintateremben. a kiállítás anyagát egyébként a migert és a szerszám és kisműértékesítő vállalat megvásárolta. ez utóbbinak a szakemberei elmondották, hogy az univerzális kis megmunkalógép néhány példányát különösen a politechnikai oktatás hasznos gépének tartják, bemutatják az iskoláknak, s mivel kedvező áron kapják meg - mindössze 4 000 forintért - valószínűleg többet vásárolnak az iskolák számára. /mti/

15,40

15.11.1604

cs

mti belföldi hírek

39. kiadás 1961. február 13. 14 óra 10 perc

bb 44. új otp -fiók nyílt győrött
vid szf/sze-lm mi 1961. február 13.

a megnövekedett takarékbetét-forgalom szükségessé tette, hogy az országos takarékpénztár második fiókot nyisson győrött. az új fiók, amely főként az építési kölcsön-ügyeket intézi, de takarékbetéteket is elfogad, a lenin ut 36. szám alatt hétfőn kezdte meg munkáját. győr-sopron megyében az év eleje óta 18 millió forinttal növekedett a takarékbetét-állomány. a termelőszövetkezeti parasztok az idei zárószámadások után eddig négy millió forintot helyeztek el bankban. a kölcsönös segítő takarékpénztárak száma huszonegyel növekedett január 1. óta. ezidőszerint 25.000 kst-tag van a megyében./mti/

..-

bb 46. soronkívül készítették rudhuzalt salgótarjánban az épülő váci cementmű transzformatorainak gyártásához

vid szf/te-lm mi 1961. február 13.

alig egy hete, hogy a kismű központi bizottsága és a salgótarjáni városi kismű-bizottság azzal a kéréssel fordult a salgótarjáni acélaruggyarhoz, hogy a váci dunai cement- és mészgyár transzformatoraihoz sürgősen készítsen kétszáz kiló 7.2 milliméteres rudhuzalt. a dcm transzformatorait csaknem egy évvel a határidő előtt már az első félévben el akarják készíteni és a helyszínre akarják szállítani a csepeli transzformatorgyár ifjúsági munkásai, a különlegesen ötvözött rudhuzal hiánya azonban akadályozza munkájukat.

a salgótarjáni acélaruggyar huzalművében a kismű központi bizottsága kérésére azonnal hozzáfogtak a szerszámok előkészítéséhez, s hétfőn délután novoszath ferenc, a rudhuzalvezetője már jelentette a gyár vezetőinek és a kismű-nek, hogy a csepeliek kereset teljesítették: a dcm transzformatoraihoz szükséges rudhuzalt legyártották. botos dezső huzóbrigádja a sürgősen kért kétszáz kiló helyett háromszáz kiló rudhuzalt készített, így a későbbi időpontra ígért anyagmennyiség is soronkívül készült el. a botos brigád hétfőn délután már szállításra készen, csomagolva adta át a rudhuzalt a gyár vezetőinek./mti/

..-

15,50

15.11.15.18

N

40. kiadás 1961. február 13. 17 óra 15 perc

bb 45. a ker aszeti és sebtészeti főiskolán

i ie-lm ká 1961. február 13.

hétfőn megkezdődtek az ideai államvizsgák. szattizen számolnak be tanulmányaik eredményéről az államvizsga-bizottságok előtt. a diplomákat február 25-én osztják ki. az ifju kertész-mérnökök ezután állami gazdaságokban kezdik meg a kötelező nagyüzemi gyakorlatot./mti/

bb 47. a bel-és a külkereskedelm költségvetése az országgyűlés bizottsága előtt

t ms/gg vm sr 1961. február 14.

az országgyűlés kereskedelmi bizottsága hétfőn friss istvan elnöklésével a bel-és a külkereskedelmi minisztérium 1961 évi költségvetésének tervezetét tárgyalta. az ülésen résztvett rónai sándor, az mszmp politikai bizottságának tagja, az országgyűlés elnöke és dimnyés lajos, az országgyűlés alelnöke. a belkereskedelmi minisztérium költségvetési tervezetét és a kereskedelem várható fejlődését tausz jános belkereskedelmi miniszter, a külkereskedelmi minisztérium költségvetési tervezetét és külkereskedelmünk helyzetét inoze jenő külkereskedelmi miniszter ismertette. molnar károly, a szövosz elnökhelyettese a szövetkezeti kereskedelem tevékenységéről és terveiről tájékoztatta a bizottságot.

a tájékoztatókat követő vitában felszólt rónai sándor, az országgyűlés elnöke, berkí mihályné, horváth imrené, hunyadi károly, kozma józsef, ligeti laszló, nánási laszló, páf jános, páf károlyné és szíjjártó lajos országgyűlési képviselő./mti/

16,08

2. elv 16.16

N

41. kiadás 1961. február 13. 17 óra 10 perc

bb 48. partházat avattak csányoszrón

vid ke vm sr 1961. február 14.

a baranya megyei csányoszrón új partházat avattak, amelynek építésében társadalmi munkajukkal résztvettek a falu kommunista és partonkivüli lakosai. a partház ennek megfelelően nemcsak a kommunisták, hanem a falu valamennyi dolgozójának találkozóhelye is. a munkasklub helyiségében újságok, folyóiratok, társasjátékok, televízió várja a szórakozást, művelődést keresőket, míg a könyvek kedvelőinek külön olvasótér em áll rendelkezésükre. a nyáron tekepatyát és kerti butorokkal lugast is berendeznek az épület mellett.

a csányoszró új művelődési központjának számítógépes partházat és munkasklubot czégény józsef, a sellyei járási pártbizottság titkara adta át a falu dolgozóinak. ezzel együtt baranyában már harmincnál több falusi munkasklub szolgálja a községi élet, a művelődés és kulturált szórakozás ügyét./mti/

bb 49. utazás az esthajnal csillag körül - csillagászati hét kezdődött egerben

vid ekszb sr 1961. február 13.

a tit heves megyei szervezetének csillagászati szakosztálya szervezésében hétfőn rendkívüli csillagászati hét kezdődött egerben, ahol ezen a héten estenként előadást tartanak a csillagászati kutatások legfőbb eredményeiről. az előadásokat az egyri pedagógiai főiskolán a csillagvizsgáló torony épületében tartják, ahol megfelelő műszerek állnak rendelkezésre az égitestek vizsgálatára is. a legnagyobb érdeklődést kiváltó előadásra kedden este kerül sor, amikor is dr. zétyeni endre főiskolai docens: utazás az esthajnal csillag körül címmel tart előadást, s ismerteti a szovjetunió legújabb tudományos eredményeit a vénusz légiterébe indított bolygóközi űrallomásról. a rendelkezésre álló távcsövekkel - kedvező idő esetén - este hat órakor megfigyelik majd a vénusz bolygót.

a hét további napjain újabb érdekes előadásokat rendeznek az űrhajózasról. a csillagok világában s a tér és idő problémáinak megvilágításáról is.

a megnyitó előadást hétfőn dr. udvarhelyi károly, a pedagógiai főiskola földrajz-tanszékének vezetője tartotta a napjainkban ugyancsak nagy érdeklődést kiváltó napfogyatkozásról./mti/

16,33

2. elv 16.33

N

mti belföldi hírek

42. kiadás 1961. február 13. 18 óra 10 perc

bb 51. janio quadros távirata dobi istvánhoz

te vm sr 1961. február 14.

janio quadros a braziliai egyesült államok elnöke dobi istvánnak, az elnöki tanács elnökének táviratban köszönte meg brazilia elnökévé történt megválasztása alkalmából küldött jókívánságait:

„, örömmel fogadom excellenciád jókívánságait abból az alkalomból, hogy átvettem brazilia legfőbb vezetését. Ugyanakkor legjobb kívánságaimat küldöm szerényesen excellenciádnak és növekvő jólétet a magyar népnek, amelynek kapcsolatát a brazil néppel szeretném egyre szorosabbra fűzni.

őszinte nagyrabecsüléssel

janio quadros
a braziliai egyesült államok
elnöke,.. /mti/

bb 52. továbbképző tanfolyam nyílt az új termelészövetkezetek agronómusai részére

vid ká vm hk 1961. február 14.

berettyóújfaluban hétfő reggel továbbképző tanfolyam nyílt hajdu-bihar megye új és területileg jelentősen megnövekedett termelészövetkezeteinek agronómusai részére, az egyhetes szaktanfolyamon 50 termelészövetkezet szakembere hallgatja meg a megye vezető mezőgazdászainak előadásait az új növénytermesztési módszerekről, a helyes növényi sorrend kialakításáról és az üzemszervezésről, az első előadást bedő zoltán, hajdu megye főagronómusa tartotta az 1961 évi növénytermelési tervről. /mti/

18,05

Z. elv. 18.05

C.

mti belföldi hírek

43. kiadás 1961. február 13. 19 óra 15 perc

bb 53. a tavasz üzenet: hétfőn nyolc-tíz fokos meleg volt országsszerte - a magasabb hegyek új hőréteget kaptak

i cs/sze vm hk 1961. február 14.

noha csak február 15-én ér véget hivatalosan a téli foidény, a legutóbbi napokban már szinte mindenütt megszűntek a fagyok hazánkban: rendkívül enyhe volt a szombat, s - az esők ellenére - a vasárnap is. Hétfőn derült, szép idővel, nyolc-tíz fokos meleggel már a tavasz jent, a teletőre itt maradt madarak élénken csivegetek.

a meteorológiai intézet központi előrejelző osztályán elmondottak, hogy bár volt rá eset, hogy a február közepi szép időket enyhe február végi és március eleji napok követték, s fokozatosan kitavaszkodott, ez a mostani tavaszi szép idő még korántsem jelenti a tél végét: jöhetnek kemény fagyok, havazások, jelenleg európa-szerte enyheség van uralmon. csupán a szovjetunió európai területein havazik. ugyanakkor például moszkvában hétfőn mínusz 4 fokot mértek ami ebben az időszakban rendkívül enyheséget jelent.

a 700 méteren felüli magas hegyekben általában jók a hóviszonyok: mátraháza 22, a kékesen 32, a galyatetőn pedig 27 centimétert mértek. vasárnap a magasabban fekvő területek új, körülbelül 5 centiméteres hőréteget kaptak.

a következő napokban enyhe, szép időre számíthatunk. egyetlen veszélye a február-közepi szép időnek a ködképződés. a tapasztalatok szerint ugyanis, ha a szél eláll, sűrű köd akadályozza a napsütést, s így a felmelegedést is mérseklí egy-két fokkal. /mti/

bb 54. a budapesti ipari vásár bizottsága

k sz/hné vm vg 1961. február 14

hétfőn délután ülést tartott, amelyet kelemen lajos, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnökhelyettese, a vásárbizottság elnöke vezetett. az idei budapesti ipari vásár előkészületeiről dr. vitéz andras, a vásárbizottság titkára számolt be. /mti/

18,10

Z. elv. 18.10

C.

44. kiadás 1961. február 13. 19 óra perc

bb 55. megkezdtek a heller-forgó féle hűtőrendszer együttes kipróbálását sztalinvárosban

vid tr vm ki 1961. február 14.

a dunai vasműben - mint ismeretes - 66 méter magas beton hűtőtornyot építettek az erőmű egyik új turbinájának hűtővizellátására. két magyar feltaláló: dr. heller lászló professzor és dr. forgó lászló főmérnök szabadalma alapján a hatalmas betonoszlopokon nyugvó torony tövében köröskörül 168 hűtőelemet állítottak fel. a hűtőelemek be körülbelül 134.000 méter 15 milliméteres átmérőjű csőhálózatot építettek. a hűtőelemekben teljesen zárt rendszerben hűtik le megfelelő hőmérsékletre az erőmű új, hatodik turbinájának felmelegedett hűtővizét. ez a magyar találmány azért nagyjelentőségű, mert a zártrendszerű csőhálózatban veszteség nélkül hűti a vizet. a hűtőtornyot és az egész hűtőrendszert a két magyar feltaláló szabadalma és a hőenergiagazdasági és tervező vállalat tervei szerint építették meg.

a hűtőtornyban 800 milliméter átmérőjű csővezeték viszi a felmelegedett vizet. a torony hűtőrendszerében óránként körülbelül 3.600 köbméter víz megy keresztül és külön csővezetéken jut vissza lehűtve a turbinához. a hűtőtornyig húzódó csőhálózatot már régebben kipróbálták.

hétfőn a hatodik áramfejlesztő gépezet turbináját és generátorát is megindították, egyelőre üres járatban. ugyanakkor a hűtőrendszerben a víz keringtetését is megkezdtek. a hétfői próbán a turbinát már a hűtőelemekben keringő vízzel hűtötték. az egész hűtőrendszer együttes üzempróbáját, az áramtermeléssel együtt, körülbelül egy hónapon át folytatják. /mti/

bb 56. az építő- és építőanyagipar idei feladatairól tárgyalt az építésügyi minisztérium kollégiuma

i sb/sze vm ki 1961. február 14.

az építésügyi minisztérium kollégiuma hétfőn megvitatta a minisztériumhoz tartozó építő-és építőanyagipar ez. évi feladatairól szóló előterjesztést.

/folyt.köv./

18, 15

Dobó B. H.

S

45. kiadás 1961. február 13. 19 óra 40 perc

/bb 56. az építő-és...1.folyt./vm

az építőanyagiparnak 8.1 százalékkal nagyobb termelést irányoztak elő, mint tavaly. így az alapvető építőanyagokkal ki tudják elégíteni a várható igényeket. a tanácskozáson szó volt arról, hogy az üveg-és a finomkerámiai vállalatok csak azokból a termékekből gyártsanak többet az előirányzottnál, amelyeket a kereskedelem hiánycikként tart nyilván. a várható teljesítést előzetesen jelenteniük kell az iparigazgatóságnak, hogy intézkedni tudjanak a tervszerű elosztásról. valamennyi iparágban fontos feladat a gyártmányok minőségének javítása. műszaki fejlesztési intézkedésekkel segítik a selejt csökkentését és a termelékenység javítását. sok intézkedést terveznek a munkafegyelem megszilárdítására is. megszigorítják a beralap-és atlagbér gazdalkodási rendszert és ösztönzőbb premizálási módszerek bevezetését tervezik. korszerű gyártási eljárásokkal, s a munkaszervezés javításával, a gazdalkodás fejlesztésével az év végéig 2.

százalékkal kell csökkenteni a termelési költségeket. a korszerű feszített acélhuzalokkal erősített betonszerkezetek gyártásának kiterjesztésével jelentős betonvas-megtakarítást irányoztak elő. a gépesítés fejlesztésével és a gyártási eljárások tökéletesítésével az idén 7 százalékkal csökkenti az anyagfelhasználást a betonelemgyártó ipar.

az em kivitelező iparbanak termelése az idén 6 százalékkal lesz nagyobb, mint tavaly. a lakásépítés a legjelentősebb feladat: ebben az évben mintegy harminc százalékkal több lakást kell átadni, mint tavaly. fontos előírás, hogy összehangoltabb átadási ütemtervet készítsenek, s így az utolsó negyedéven már ne várjon több lakás a befejezésre, mint az ideig előirányzatnak legfeljebb 30-35 százaléka. az idén sok ipari épületet is szerelésre keszen kell átadni az építőknek. a feladatok sikeres teljesítése érdekében az építőipari vállalatoknak a kijelölt munkákra kell összpontosítani erejüket és törekedni kell az építési munkahelyek számanak csökkentésére. korszerű termelésszervezési módszert vezetnek be a blokkos építkezéseken és a hagyományos munkahelyek húsz százaléka-nál. úgy tervezik, hogy a gépesítéssel, s a munkaszervezés javításával az idén 20 százalékkal lesz kisebb az építési idő, mint 1958-ban. az építkezések meggyorsítását és a gazdaságosabb munkát segíti az is, hogy a lakás és kommunális építkezések hatvan százalékat tipustervek és rögzített áras szerződések szerint kell kivitelezni majd a vállalatoknak.

/folyt.köv./

18, 20

Dobó B. H.

S

mti belföldi hírek

46. kiadás 1961. február 13. 9 óra 45 perc

/bb 56. az építő-és,....2.folyt./vm

a kollegium megvitatta a minisztérium kutatóintézeteinek ez évi tervét is. többek között fontos feladatként jelölte meg, hogy minél előbb dolgozzák ki a kutatók a porszénhamu kavics üzemi gyártási eljárását és több hazai nyersanyaggal csökkentsék az importot a finomkeramiai és üvegipari gyártmányoknál.

a kollégium néhány kisebb módosítással elfogadta az értekezlet elé terjesztett terveket./mti/

bb 58. a hazafias népfront egyetemi akció-bizottságának látogatása a veszprém megyei tsz közsegekben

vid sze vm sr

1961. február 14.

a hazafias népfront országos tanácsa egyetemi akció-bizottságának tagjai, a budapesti egyetem tanárai hétfőn délután veszprém megyébe látogattak. a népfront veszprém megyei bizottságának székházában rendezett fogadáson - ahol megjelent pap jános, az mszmp központi bizottságának tagja, a veszprém megyei partbizottság első titkára és kiss jános, a megyei partbizottság osztályvezetője - dr. nemező ernő egyetemi tanár, a népfront megyei bizottságának elnöke üdvözölte a vendégeket. az akció-bizottság tagjai, orvosok, jogászok, közgazdászok, a veszprémi vegyipari egyetem és a keszthelyi mezőgazdasági akadémia tanáraival együtt het veszprém megyei tsz-községbe látogattak el. nemesvámoson, nagyvásonyban, Lovason és a többi tsz-községben a tanácsok és a közös gazdaságok vezetői fogadták a látogatókat. a vendégek érdeklődéssel tanulmányozták a fiatal közös gazdaságok életét, s tanácsokkal segítették munkájukat.

a népfront egyetemi akcióbizottságának tagjai és a veszprém megyei egyetemi tanárok az esti órákban ismerkedési esten vettek részt balatonfüreden, ahol megjelent dr. ortutay gyula, a hazafias népfront országos tanácsának főtájtára is./mti/

18,20

Leles 18.43

CS

mti belföldi hírek

47. kiadás 1961. február 13. 10 óra 10 perc

bb. 50. paratlan siker, beláthatatlan jövő perspektívája - az ország népének véleménye a vénusz-raketa sikeres felbocsátásáról

o nbj/sl/vid/tz/tr/gy/vg 1961. február 13.

a magyar tvirati iroda munkatársai megkérdezték az üzemek, vállalatok, hivatalok dolgozóit, a tudományok művelőit, hogyan vélekednek a szovjet űrkutatás legújabb, paratlan sikeréről.

marx györgy, az eötvös Lorand tudományegyetem elméleti fizikai intézetének kossuth-díjas docense, a fizikai tudományok doktora a következőket mondotta:

- meggyőződésem szerint

- a vénuszról - például légköréről és felhőzetéről - szerethető adatok nem is helyi jelentőségűek csupán. már olyan gondolat is felmerült, hogy a víz és a vízgőz földi rendeltetését a vénuszon talán a szénhidrogének, tehát a koolajhoz hasonló, ásványi uton létrejött termékek teljesítik. ennek és a többi hasonló kérdésnek a tisztázása pedig fényt deríthet egész bolygórendszerünk, s ezen belül természetesen a föld keletkezésére is. azonkívül a vénusz sokkal inkább belemerül a nap tagabb értelemben vett légkörébe, mint a föld, így tehát a vénusz-rakéta a nap fizikájára vonatkozó ismereteinket is jelentős mértékben gazdagíthatja.

- a taszsz jelentése engem éppen amiatt töltött el rendkívüli lelkesedéssel, mert tudományos szempontból lényegesebbnek és érdekesebbnek tartom ember nélküli mesterséges egíztet küldeni a vénuszra, mint akár embert szállító űrhajót bocsátani a holdra.

- a rakéta hajtóművében a legjelentősebb újításnak a kettős indítást tartom. a közvetlenül a földről való indítás némi bizonytalansággal jár az irányváltoztatás nehézségei miatt. rendkívüli sikere a műszaki tudásnak az, hogy most sikerült megoldani az indító hajtóművek üzembhelyezését a föld légkörén kívül keringő mesterséges holdon.

/folyt. köv./

18,38

CS

Leles 18.10

bb. 50. / páratlan siker.... 1. folyt./ gy

ehhez sokkal bonyolultabb feladatokat kellett megoldani, de így sokszorosan precízebben lehet biztosítani az indítás legkedvezőbb körülményeit, s ezen keresztül fokozni a célzasi biztonságot. szükséges volt hozzá természetesen a mesterséges hold pörgésének ellenőrzése, szabályozása, sőt esetleg megállítás is. hasonló feladattal sikerült már megbirkózni a hold fényképezése és a szputnyikok visszahozatala alkalmával is, de ennyire precíz előkészítést igénylő feladattal eddig még nem kerültek szembe a szputnyikok tervezői.

- ami a vénusz-rakéta sorsát illeti, a tászs közlemény után szerintem nem lehet kétség az iránt, hogy a rakéta valóban eléri a vénusz térségét. ebben most már legfeljebb egy óriás meteorral való összeütközés akadályozhatja meg. a szovjet űrtechnika - nyugodt lelekkel mondhatjuk - olyan sikert ért el, amilyent a szakemberek még az elkövetkező évtizedekre sem mertek biztosan remélni.

másodpercenként tizezernyi számítás
a bolygóközi állomás szolgálatában

a vénusz felé száguldó automatikus bolygóközi állomás létrehozása a magyar matematikusok körében is mely benyomást és csodálatot keltett. a szovjet tudósok korszakalkotó eredményéről nagy elismeréssel nyilatkozott dr. aczél istván, a magyar tudományos akadémia számítástechnikai központjának igazgatója is.

- a szovjet űrkutatás hatalmas eredményeit véleményem szerint nagyrészt a számítástechnika hallatlan fejlődése tette lehetővé - mondotta. az elektronikus számológépeknek különösen a kilövés pillanatában nagy a jelentőségük, hiszen a szputnyik irányának helyes kijelölésére csak igen rövid idő áll rendelkezésre, amihez egyedül az ember kevés volna. jómagamnak is módomban volt a helyszínen tanulmányozni a szovjet kibernetika eredményeit, s elmondhatom, hogy egyedülálló, amit ezen a területen a szovjet tudósok, szakemberek elértek. jártam a szovjet tudományos akadémianak számítástechnikai intézetében és megtekintettem a besz-2-típusú elektronikus számológépet, amely másodpercenként tízezer aritmetikai művelet elvégzésére képes.

/folyt. köv./

12,50

Zoli 19.16

cs

bb. 50. / páratlan siker.... 2. folyt./ gy

szinte bizonyos, hogy ilyen, vagy még ennél is nagyobb teljesítményű és bonyolultabb gépeket alkalmaznak a szputnyikok és a bolygóközi állomás tervezésében és irányításában. bennünket, matematikusokat még a kiváló szovjet kibernetikai berendezések ismeretében is rendkívül meglepett az űrkutatás újabb eredménye, hiszen a nehéz szputnyik és a bolygóközi állomás alkotóinak olyan sokrétű és alapos fizikai, meteorológiai, csillagászati, matematikai és egyéb ismeretekkel kell rendelkezniük, amilyenre még nem volt példa a tudomány és a technika történetében, - hangzik dr. aczél istvánnak, a magyar tudományos akadémia számítástechnikai központja igazgatójának nyilatkozata.

a hajózás közvetlen segítséget kap az űrhajózás óriási fejlődésétől, méleti útmutatást a hajók rádióösszeköttetésének korszerűsítéséhez

angeli györgy, a mahart főmérnöke a következőkben foglalta össze véleményét a vénusz rakéta felbocsátásáról:

- mindenkit, a technikában jártas és kevésbé jártas embert érdeklí az a hatalmas eredmény, amelyet a szovjetunió ért el a bolygóközi állomás felbocsátásával. különösen foglalkoztatja - érthetően - a mérnököket, hiszen az még világosabban látja, milyen óriási nehézségeket sikerült legyőzni. a hajózási mérnök pedig úgy fogadja a hírt, mint aki biztos: a tudományos eredményekből neki közvetlen haszna is lesz. ismeretes ugyanis, hogy a hajók egymás között és a parti kikötőkkel rádióösszeköttetést tartanak fenn. itt a hajózásban a hírközlést nem lehet kábelek segítségével megoldani, mint két szárazföld közt, a hajózás még nagyon-nagyon hosszú ideig rászorult a rádióra. az űrhajózás viszont éppen a magas légkör vizsgálatával, a terjedési viszonyok kutatásával és megismerésével, az ionizációs rétegek tulajdonságai feltárásával nyújt majd sokkal jobb vételi viszonyokat. a későbbiek során megoldódnak a televíziós adásvételi viszonyok is az űrhajók segítségével, amely a tengerek hajóit segítheti.

- a vénusz-rakéta választ ad ma még sok ismeretlen rádiótechnikai problémára is. jómagamnak is tehát foglalkoztat, hogyan viselkednek a rádióveteli lehetőségek és milyen elméleti következtetéseket lehet majd nyomában levonni, állandóan figyelemmel kísérem a bolygóközi állomás utjáról érkező híreket és tudományos magyarázatokat, mert bizonyos: az így nyert adatok még a mindennapi rádiómunkában segítséget adnak, ami a biztonságosabb hajózás előtt még nagyobb távlatokat nyújt.

/folyt. köv./ 19,00

Zoli 19.17

cs

bb. 50. / páratlan siker..... 3. folyt./ 99

idős szabó istván kossuth-díjas fafarago
művész nyilatkozata

a nógrád megyei kisközsegekben benzurfalván él és dolgozik idős szabó istván fafaragóművész, akit a bányaszat története című monumentális művéért két évvel ezelőtt kossuth-díjjal tüntettek ki.

a művészetben külföldön is elismert mester vasárnap este is a műtermében dolgozott, amikor a szovjet tudomány újabb történelmi jelentőségű sikerét közölték a rádióállomások.

- meggyőződésem - mondotta -, hogy a szovjet tudomány ez újabb történelmi sikere, a bolygóközi űrállomás felbocsátása még nagyobb alkotómunkára készíti, a tudomány, a művészet és az emberi haladás: a béke munkatársait.

- a magam részéről hétfőn délig elkészítettem az anya a kisgyermekével című művem, amelynek a szovjet tudósok iránti nagy elismerésem jelképeként békét! nevet adtam. ugyancsak befejeztem a szovjet bányaszt ábrázoló figurámat is, amelyet az egyesszai múzeumnak ajándékozok. .

a beloiannisz gyárban hétfőn reggel óránként közölték az üzemi hangosbemondók a taszsz iroda jelentését, a kisz-faliújságon különkiadás jelent meg az automatikus bolygóközi állomás fellövéséről a következő alairással: ezt is megkezdtük! talán még soha nem váltott ki rendkívüli esemény olyan visszhangot, mint a szovjetunióból érkezett nagyjelentőségű hír. a legtöbb dolgozó kezében a népszabadság rendkívüli kiadásával érkezett a munkahelyére a nagy szenzáció részleteit tárgyalva.

a 14-es műhelyben ordódi mihály műszerész brigádjának szokásos reggeli megbeszélésében is beleszővődött a nagy esemény. ordódi mihály és munkatársa abel józsef műszerész között szinte tudományos vita zajlott le hétfő reggel: mekkora lehet a bolygóközi állomást vivő nehéz-szputnyik súlya? mennyire közelítheti meg az űrállomás a vénusz-bolygót? milyen hajtóanyaggal juttattak a világűrbe az új égitestet? ilyen és hasonló kérdésekre próbáltak feleletet találni, s minden híradást, amely az űrállomásról szól, feszült érdeklődéssel kísérték. abel józsef a többi között a következőket mondotta:

/folyt. köv./

19,00

Zeli 19.20

bb. 50. /páratlan siker.... 4. folyt./ 99

- engem különösen az lepett meg, hogy az előző hat- és féltonnás szputnyikot ilyen rövid időn belül követte az újabb, amely minden eddiginél bonyolultabb feladatot old meg, a vénusz bolygótértségébe juttat ember által készített berendezést. az esemény annyira érdekes, hogy feleségemmel, akit a tudomány különösképpen soha nem érdekelt, óránként beszélgettünk, vitatkoztunk a szovjetunió nagy eredményéről. annak idején mindketten mint fantasztikus regényt olvastuk verne gyula regényét, s napjaink tudományos eredményei még az ezeket az egykor fantasztikusnak vélt álmokat is túlhaladják.

a gyár többi műhelyében sem volt kisebb az érdeklődés a világűr kutatás új nagy eseménye iránt. a dolgozók mindenütt elismerésüket fejezték ki a szovjet tudósoknak, mérnököknek, az űrállomás megalkotóinak. a beloiannisz gyár dolgozóinak gratulációját táviratban juttatták el a szovjetunió magyarországi nagykövetségére.

szolnok megyei szövetkezeti gazdák tisztelettel üdvözlök a szovjet tudomány újabb diadalát

szolnok megye mintegy hetvenezer szövetkezeti parasztjának és az üzemek munkásainak körében is csodálatot keltett a szovjet tudomány újabb világraszóló diadala, a bolygóközi állomás fellövése. a termelőség szövetkezeti gazdaságokban, a gyárakban hétfőn reggel általános beszéd tárgya volt a bámulatos technikai csoda. a karcagi lenin termelőség szövetkezetben bártfal sándor kossuth-díjas elnök foglalta össze a szövetkezet ezer tagjának véleményét. „a mi számunkra is lelkesítő ünnep a szovjet tudósok nagyszerű hőstette - mondotta - örülnék a hetedik szputnyik fellövésének és most örülünk annak, hogy röviddel az után már egy olyan bolygóközi állomás került a világűrbe, amely minden emberi képzeletet felülmul. arra törekszünk, hogy közös gazdaságunk valamennyi tagja megismerje a szovjet űrkutatás újabb fényes sikerét. brigádgyűléseken, párttaggyűléseken ismertetjük az erről szóló tudósításokat.

a tiszamenti vegyiművekben

a hétfő reggeli üzemkezdéskor röpggyűléseken tárgyalták meg a bolygóközi állomás fellövéséről szóló legfrissebb híreket.

/folyt. köv./

19,05

Zeli 19.22

bb. étp. / páratlan siker..... 5. folyt./ gy

a dolgozók taviratilag fejezték ki jókívánságukat a szovjet tudósoknak. röpgyűlést tartottak a szolnoki járóműjavítóban, a jászberényi fémnyomó és temezzarugyárban és a megye többi üzemében is.

dr. csókas jános műszaki egyetemi tanár: a szovjet technika fölénye a béke ügyét is szolgálja

a miskolci nehézipari műszaki egyetem tanarai, dolgozói és hallgatói körében is igen lelkes érdeklődést váltott ki a szovjet űrkutatás újabb sikere: a vénusz-rakéta kilövése. dr. csókas jános geofizikai tanszékvezető tanár így foglalta össze ezzel kapcsolatos véleményét:

- előttünk, akik nem vagyunk közvetlen szakértői a rakéta-technikanak, elképzelhetetlenek azok a számítási, finommechanikai és hirodastechnikai megoldások, amelyekkel ez a hihetetlen pontosságot kívánó feladat végrehajtható. úgy látszik, hogy most már minden elvi alapja és számos gyakorlati feltétele tisztázott az ember űrhajózásának. én és kollegaim nagy bizakodással tekintünk a szovjet technika újabb tudományos eredményei elé, mert biztosak vagyunk benne, hogy ez a technikai fölény tudományos értéken túl, a béke ügyét is hathatósan szolgálja.

horváth imre dorogi gépészmérnök nyilatkozata

- horváth imre, a dorogi szénbányászati tröszt gépészmérnöke ezeket mondotta:

- villámgyorsan terjedt el ma reggel dorogon a szenzációs hír, a szovjet rakétatechnika újabb világraszóló sikeréről. minket mérnököket különösen csodálattal és elragadtatással tölt el, hogy a szovjetunió ilyen óriási fölényre tett szert az űrkutatás technikájában. azzal, hogy nem a földről, hanem egy mozgó bolygóról tudja kitolni az automatikus bolygóközi állomást, véleményem szerint olyan nagy mértékben megelőzték az amerikaiakat, hogy most már nem öt-hat évvel maradtak el - amint eddig maguk is bevallották - hanem ennek az időnek legalább háromszorosával.

/folyt. köv./

19,05

Zeli 19.18

C₁

bb. 50. / páratlan siker..... 6. folyt./ gy

kisfaludi stróbl zsigmond kossuth-díjas, kiváló művész a bolygóközi állomásról

- mindig hittem és vallottam, hogy az emberi tudás, az ész és az akarat hihetetlen tettekre képes. azt azonban nem gondoltam, hogy én, a dereshaju, élete lkonyán járó művész is megérem a technika e nagyszerű diadalmát. az égbolt, az annyiszor megénekelte, annyiszor megfestett távoli csodálatos világ nyílik meg előttünk; az emberiség évezredek álmai ötvöződnek szemünk láttára valósággá - és ehhez csak annyit tehetek hozzá: beláthatatlanok a távlatok a ma emberesedő nemzedék előtt...

- a rakéta a vénusz felé tart - s én külön örülök, hogy fedélzetén a nagy szovjetország felségjeleit viszi magával. azt hiszem, szovjet barátaink, a szovjet tudósok kollektívája, amely az űr ajtaját fészegeti, nem veszi rossz néven, ha azt mondom: magunkénak érezzük sikerüket, s a nyugati világ ámult elismerését velük együtt nyugtázzuk.

- a szovjet tudomány évekkel megelőzte a többi állam tudományát, a szovjet technika a legszanyalóbb képzeletet is meghaladót produkálta. nem vagyok szakembere a rakétáknak, s bevallom, a csillagászati számítások között sem érzem valami otthonosan magam, de már az első kommentárokból látom, hogy a precíziós műszerek művészi összehangolása, a távirányítás ragyogó alkalmazása kellett a vénusz-rakéta utnak indításához.

- örömmel és büszkeséggel hajtom meg az elismerés zászlaját a szovjet tudósok előtt, s kívánom, hogy páratlan kíséretük, vállalkozásuk teljes sikerrel járjon.

tolnay klári kossuth-díjas, kiváló művész a madách színház tagja a szputnyikról

- mint művészt, a minden fantáziát felülmutató csodálatossága kapott meg a hírek: a szovjetunióban fellőtték a nyolcadik szputnyikot, és az automatikus bolygóközi állomás, a sarkókalapácsos szovjet címerrel utban van testvérbolygónk, a vénusz felé. azzal, hogy az ember meghódítja, legyőzi a természetet, egyre inkább valósággá válhat az a remény is, hogy a világűr nagy problémái megoldhatják az emberek közötti békét és barátságot.

/folyt. köv./ 19,15

Zeli 19.15

C₁

bb. 50. / páratlan siker.... 7. folyt./ gy

a kozmikus térség megnóditása beláthatatlan fejlődést jelent az emberi élet, a tudomány, a technika világában és újat hozhat a művészet területén is. megmozgathatja az írók fantáziáját, serkentheti a haladó művészeket, hogy előremutassanak élenjárjanak... hiszen a művészek szárnyaló fantáziájukkal előrevetítik a valóságot - mind polcaut verne - és ebben az a csodálatos, hogy elképzelésük megvalósult, mint ahogyan most verné.

a művész értse meg az újat, az egyre változó, fejlődő világot és legyen a kor előrehaladásának szolgálatja és serkentője.

/mti/

bb. 59. időjárásjelentés

1961. február 13.

tm/gy

a meteorológiai intézet jelenti február 13-án, hétfőn 18 órakor: tovább tart az enyhe idő

várható időjárás kedd estig: gyengülő szél, kisebb felhő-átvonulások, legfeljebb néhány helyen kevés esővel, várható legmagasabb nappali hőmérséklet hólnap: plusz 3-4 fok között.

távolabbi kilátások: a hét közepén enyhe, csendes idő, reggeli ködökkel.

/mti/

bb. 57. ne „csillagaszkodjunk”, szabad szemmel a napfogyatkozaskor

1961. február 13.

i ms/ké/gy/sr

az egészségügyi minisztérium felhívja a lakosság figyelmét, hogy a napfogyatkozást csak gondosan kormozott üvegen át figyelje. a szabadszemmel történő megfigyelés arthat a szemnek és következménye látásromlás lehet. a károsodást jórészt az infravörös sugarak okozzák. olyan védőszemüvegeket, amelyek elsősorban az ibolyan-tuli sugarkat tartják távol a szemtől, nem alkalmasak a fenti károsodás megakadályozására.

/mti/

19,16

Iréli 19.44

Cs

bb. 11. né, szerüsitik a kihalófélben levő i, ari szakmákat szolnok

vid ke/gy sr

1961. február 13.

az általános iskolák igazgatói, üzemek képviselői anketon beszélték meg az általános iskolai végzett fiatalok pályaválasztási problémáit.. megállapították, hogy a tiszaparti város üzemiben kedvező feltételek vannak az i, ari tanulók elhelyezésére. a jövőben nagyobb gondot fordítanak a kihalófélben levő szakmák né, szerüsitására és külön foglalkoznak a lányok pályaválasztásával. elhatározták: a nyolcadik osztályt végző tanulók szüleit megbeszélésre hívják meg és megismertetik velük a gazdag pályaválasztási lehetőségeket. filmet készítenek az i, ari tanulójintézet életéről és azt vetítik majd az általános iskolákban. az i, ari tanulók munkáiból a jövőben gyakran rendeznek né, szerüsitó kiállításokat is./ mti/

bb. 12. né, front híradó a szegedi üzemekben-

vid ke/gy sr

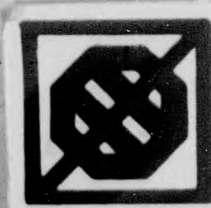
1961. február 13.

a hazafias né, front' szeged városi bizottságának kezdeményezésére a né, front aktívái, s a város fejlődését szívélyliknek tekintő munkások, értelmiségiek hetenkint egyszer barati beszélgetésre ülnek össze a né, front helyi székházában. ezeken a találkozókon a né, frontmozgalom időszerű feladatairól és szeged lakosságát érintő helyi problémákról vitatkoznak. a beszélgetéseken elhangzottak alapján valósult meg a né, front több érdekes kezdeményezése, például a „tiszta szegedért”, a „virágos szegedért”, és a sze, szegedért”, elnevezésű akciók. az ott javasoltak alapján határoztak el, hogy társadalmi összefogással az idei tavaszon vidamarkot létesítenek a városban.

a kezdeményezések ismertetésére elhatározták, hogy havonta egyszer né, front híradót adnak ki. ezt a 18-20 perces magnetofonszállagra vett műsort 22 szegedi üzemből közvetítik már rendszeresen a hangshíradókban.

amiót, ez a né, front híradó eljut az üzemekbe, jelentősen bővült a helyi né, front bizottságok és a gyárak dolgozói között a kapcsolat./ mti/

8.30.

bb. 50. / páratlan siker... 7. folyt./ gy

a kozmikus térség megnövése beláthatatlan fejlődést jelent az emberi élet, a tudomány, a technika világában és újat hozhat a művészet területén is. megmozgathatja az írók fantáziáját, serkenti a haladó művészeket, hogy előremutassanak élenjárjanak... hiszen a művészek szárnyaló fantáziájukkal előre vetítik a valóságot - mind például verne - és ebben az csodálatos, hogy elképzelésük megvalósult, mint ahogyan most verné.

a művész értse meg az újat, az egyre változó, fejlődő világot és legyen a kor előrehaladásának szolgálatja és serkentője.

/mti/

bb. 59. időjárásjelentés

tm/gy

1961. február 13.

a meteorológiai intézet jelenti február 13-án, hétfőn 18 órakor: tovább tart az enyhe idő

várható időjárás kédd estig: gyengülő szél, kisebb felhőátvonulások, legfeljebb néhány helyen kevés esővel, várható legmagasabb nappali hőmérséklet holnap: plusz 3-6 fok között.

távolabbi kilátások: a hét közepén enyhe, csendes idő, reggeli ködökkel.

/mti/

bb. 57. ne „csillagaskodjunk”, szabad szemmel a napfogyatkozaskor

i ms/ke/gy/sr

1961. február 13.

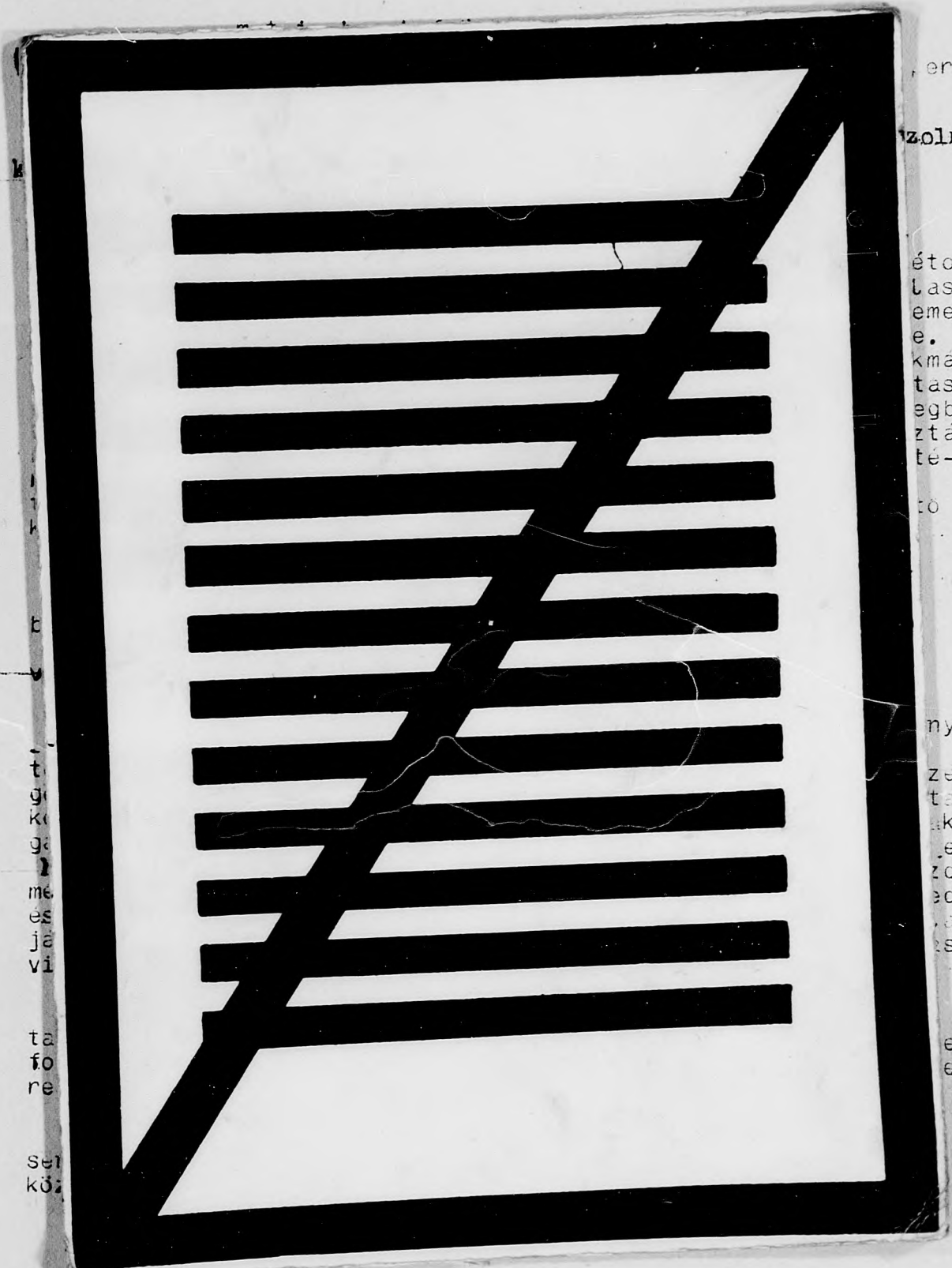
az egészségügyi minisztérium felhívja a lakosság figyelmét, hogy a napfogyatkozást csak gondosan kormozott üvegen át figyelje. a szabadszemmel történő megfigyelés arthat a szemnek és következménye látásromlás lehet. a károsodást jórészt az infravörös sugárak okozzák. olyan védőszemüvegeket, amelyek elsősorban az ibolyántúli sugarkat tartják távol a szentől, nem alkalmasak a fenti károsodás megakadályozására.

/mti/

19.16

2. elv 19.14

Cs

erc

szolno-

éton
Laszta-
emei-
e.
kmak
tasaval.
egbeszé-
ztási
te-

to

nyezesere

zel-
tabal-
kossa-
el-
zde-
adént,,
a-
szon

eto-
endsze-

8.30.

104.

bb. 50

a kozm
az emb
hozhat
tázia
élenj
előre
csoda
most

vilá

/mti

bb.

tm/

18

át

ma

7

6

19, 10

zaskor

met,
gyelje.
etkez-
suga-
ibolyan-
ti

Handwritten signature or initials

bb. 11. né, szerüsitik a kihalófélben levő i, ari szakmákat szolno-
kop

vid ke/yi sr

1961. február 13.

az általános iskolák igazgatói, üzemek képviselői ankétón
beszélték meg az általános iskolát végzett fiatalok pályaválasztási
problémáit.. megállapították, hogy a tiszai város üzemei-
ben kedvező feltételek vannak az i, ari tanulók elhelyezésére.
a jövőben nagyobb gondot fordítanak a kihalófélben lévő szakmák
né, szerüsitésére és külön foglalkoznak a lányok pályaválasztásával.
elhatározták: a nyolcadik osztályt elvégző tanulók szüleit megbeszé-
lesre hívják meg és megismertetik velük a gazdag pályaválasztási
lehetőségeket. filmet készítenek az i, ari tanulójntézet életé-
ről és azt vetítik majd az általános iskolákban. az i, ari
tanulók munkáiból a jövőben gyakran rendeznek né, szerüsitő
kiállításokat is./ mti/

bb. 12. né, front híradó a szegedi üzemekben-

vid ke/yi sr

1961. február 13.

a hazafias népfront szegedi városi bizottságának kezdeményezésére
született a né, front aktívái, s a város fejlődését szívegyiknek
tekintő munkások, értelmiségiek hetenkint egyszer baráti beszél-
getésre ülnek össze a né, front helyi székházában. ezeken a talál-
kozokon a né, frontmozgalom időszerű feladatairól és szegedi lakossa-
gát érintő helyi problémákról vitatkoznak. a beszélgetéseken el-
hangzottak alapján valósult meg a né, front több érdekes kezde-
ményezése, például a ,, tiszai szegedért,, a ,, virágos szegedért,,
és a sze, szegedért,, elnevezésű akciók. az ott javasoltak alap-
ján határozták el, hogy társadalmi összefogással az idei tavaszon
vidam parkot létesítenek a városban.

a kezdeményezések ismertetésére elhatározták, hogy havon-
ta egyszer né, front híradót adnak ki. ezt a 18-20 perces magneto-
fonszállagról vett műsort 22 szegedi üzemben közvetítik már rendsze-
resen a hangshiradókból.

amióta ez a né, front híradó eljut az üzemekbe, jelentő-
sen bővült a helyi né, front bizottságok és a gyárak dolgozói
között a kapcsolat./ mti/

8.30.

17. kiadás 1961. február 13. 12 óra 25 perc

59. kiadás 1961. február 13. 1 óra 25 perc

bb. 9. hétszázhusz tonna varrocérmit és kézimunkafonalat gyártanak az idén nagyafidon

vid szf/gi te 1961. február 13.

az ujbudai cernagyár nagyafidi telepének dolgozói az idén szeretnék megismételni a tavalyi jó tervteljesítést. mintegy 180 millió forint értékű 720 tonna varrocérma és kézimunkafonal előállítására készültek fel. a körülbelül ötszázféle színben készülő varrocérnákat, kötő-, hímző-, stoppoló- és horgolófonalakat ötven métertől tízezer méter hosszúságig állítják elő az orszók. mintegy 108 tonnányit exportálnak. a magyar cernából az afrikai és a délamerikai államok vásárolnak legtöbbit. /mti/

bb. 10. nyolcvan motoros permetezőgépet vásárolnak a kiskunság szőlő- és gyümölcsstermelő termelősövetkezetek

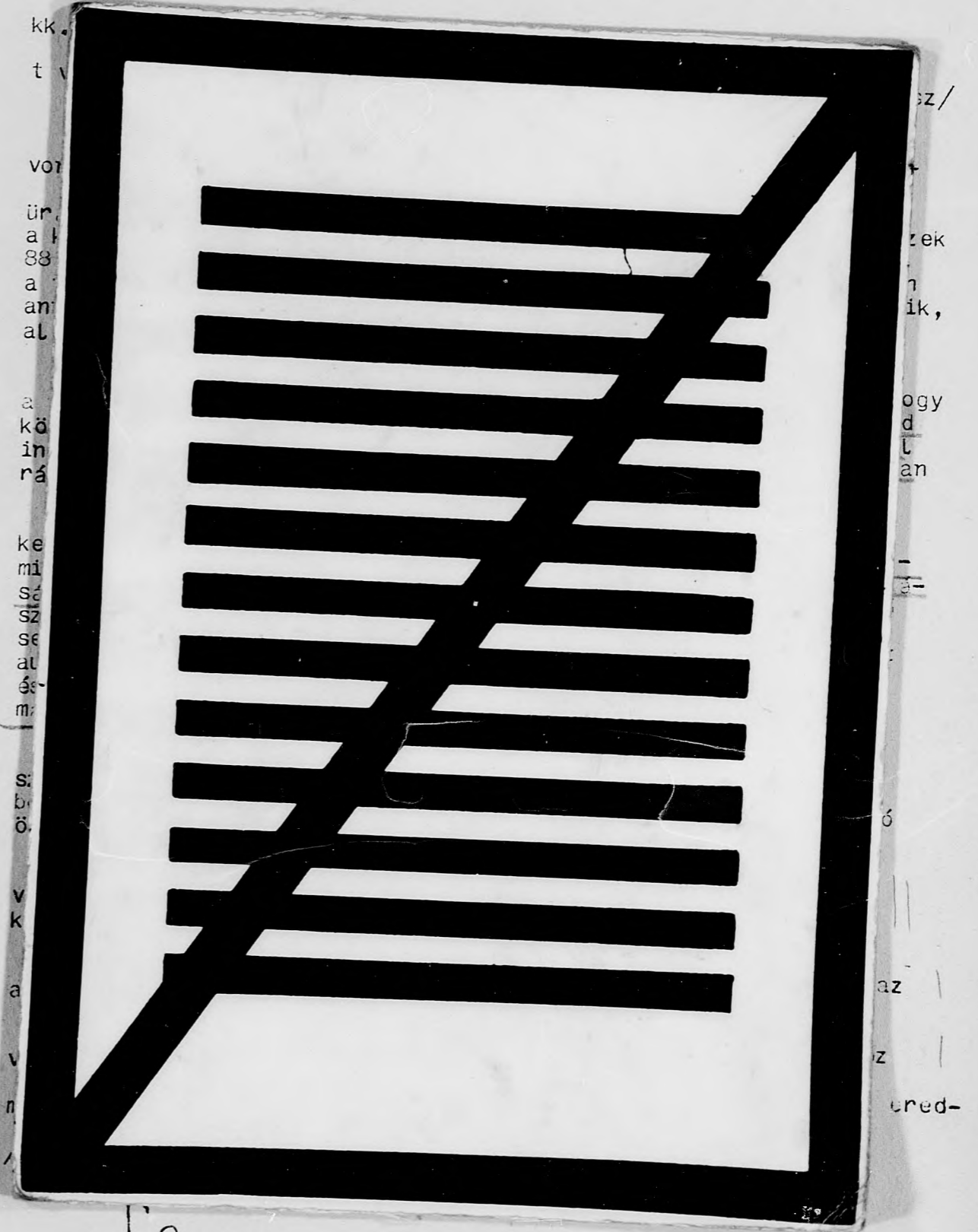
vid ká/gi j 1961. február 13.

bács megye termelősövetkezetek múlt évi jövedelmükből 3,500.000 forintot tettek félre gépvásárlásra. ebből és az állami hozzájárulásból az idén 500 traktort, és 800 különféle munkagépet vesznek. az újraindított termelősövetkezetek is gépesítik gazdaságukat, s a levitt földterület után összeadott pénz jórészt traktorvásárlásra fordítják. a kalocsai járásban a területileg megnövekedett és az új közös gazdaságok 44 erőgép és számos munkagép beszerzését tervezik. a szőlő- és gyümölcsstermelő szövetkezetek 60 motoros permetezőgépet vásárolnak a szőlők kezeléséhez. /mti/

bb. 14. csaknem egy millió forint értékű társadalmi munka a püspökladányi fürdő építésénél

vid ke/gi sr 1961. február 13.

két esztendővel ezelőtt kezdték meg apüspökladányban az új fürdő építését, hogy a közeg határában lévő 60 fokos hőforrás vizét hasznosítsák. a közösségi összefogásnak szép példáját adták a püspökladányiak: az alapozást, építőanyagszállítást, a parkozás jelentős részét társadalmi munkával végezték el. ugyancsak társadalmi erőből épült fel 25 kabin is. a gyermekmedence mellett már a múlt év nyarán a fürdőzők rendelkezésére állt egy 33 méteres uszódmedence is, a hozzá tartozó 50 kabinnal. jelenleg a gyógymedence átépítésénél segítenek, s a tavasszal tovább parkosítják a fürdő területét, s az odavezető utakat. eddig 2.200.000 forint értékű beruházást végeztek a püspökladányi fürdőben, s ebből csaknem egymillió forint értékű társadalmi munka. /mti/

kk.
t
vor
ür.
a
88
a
an
al
a
kö
in
rá
ke
mi
sz
sz
se
al
és
m
si
br
ö.
v
k
a
v
n
a

sz/
+
rek
n
ik,
ogy
d
t
an
-
-
ó
az
z
ered-

Je

17.

bb. az

vid

sze 180 előszükat zókrik

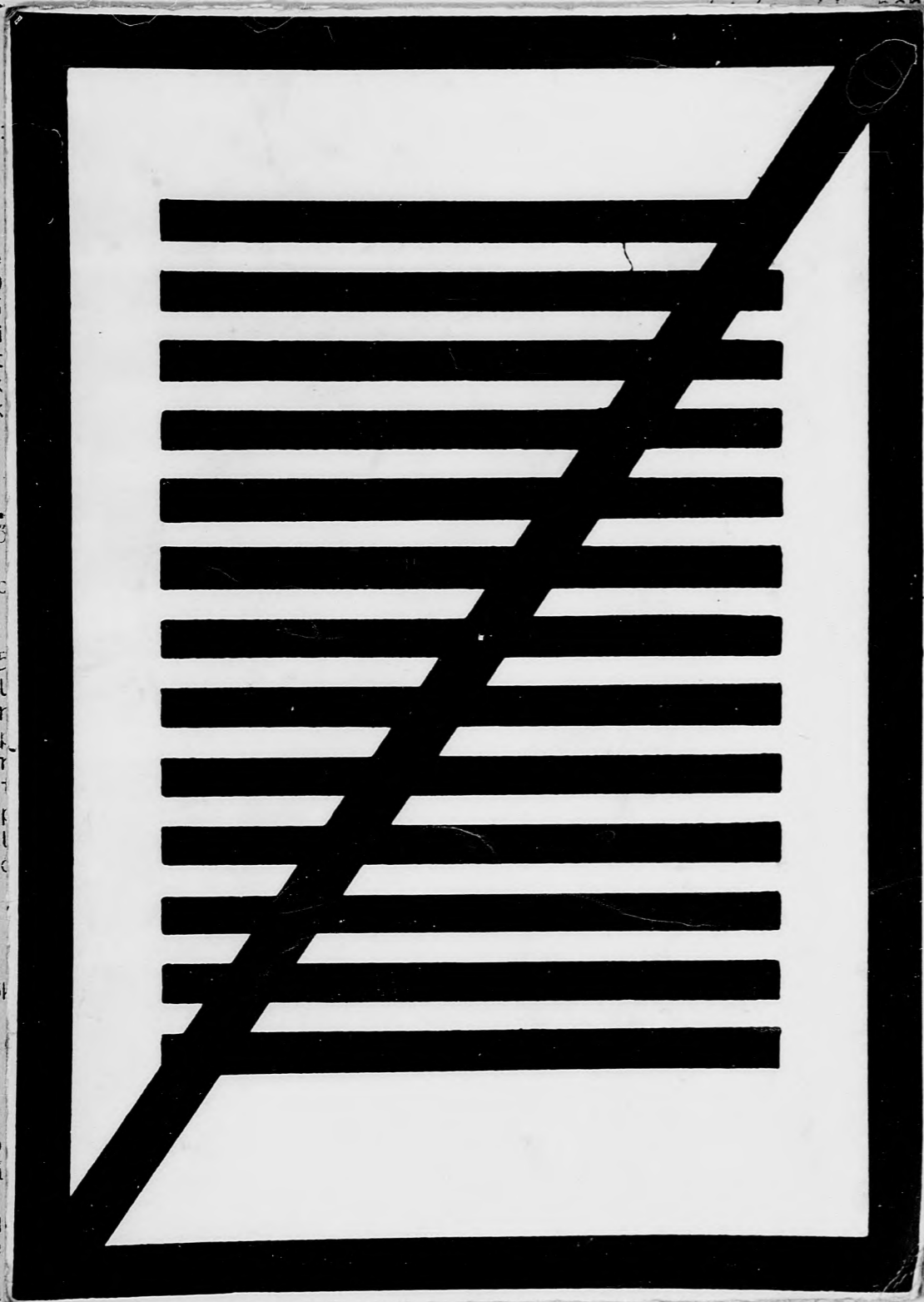
bb. szö vic

3, E ál mur gé per a gé möl sze

bb. pöl vi

uj fo já a ug me ál je

tovább parkosítják a fürdő területét, s az odavezető utakat. eddig 2.200.000 forintot értékű beruházást végeztek a püspök-ladányi fürdőben, s ebből csaknem egymillió forint értékű a társadalmi munka. /mti/

anak

y

ké-

rsó-

af-

s

an

l-

nak a

is-

ldá-

st,

e

l.

l

59. kiadás

1961. február 13.

1 óra 25 perc

kk. 57. a taszsz közleménye a bolygóközi állomás utjáról
t vö/it/gy/ga

moszkva, 1961. február 13. /taszsz/

a taszsz jelenti:
az automatikus űrállomás folytatja útját a megszabott ut-
vonalon.

1961. február 13-án magyar idő szerint d.e. 10 órakor az űrállomás 488 900 km távolságra volt a földtől és helyzetét ezek a koordináták jellemezték: 0 fok 53 perc északi szélesség és 88 fok 2 perc keleti hosszúság. az űrállomás az égboltnak azon a táján volt, amely a cet és a halak csillagkép határán fekszik, annak a háromszögnek közepén, amelyet a kos-béta, a pegazus-alfa és a cet-béta csillagképek alkotnak.

a pályára vonatkozólag eszközölt mérések azt mutatják, hogy a nehéz szputnyik rendkívül nagy pontossággal jutott ki a föld körül kiszámított pályájára; az űrrakéta, amely a szputnyikról indult el, biztosította, hogy az automatikus űrállomás pontosan rátérjen a vénusz bolygó felé vezető röppályájára.

az automatikus űrállomás repülési sebessége, amikor rá-került a vénusz felé vezető pályára, meghaladta a második koz-
mikus sebességet. további útja során a föld vonzóerejének hatá-
sára az űrállomás sebessége csökken. február 13-án magyar idő
szerint 10 órakor az űrállomás másodpercenként 4 050 méter
sebességgel távolodott a földtől. néhány napos repülés után az
automatikus űrállomás kijut a föld vonzóerejének szférájából
és ekkor sebessége nem sokkal lesz kevesebb 4 000 méternél
másodpercenként.

az automatikus űrállomáson elhelyezett tudományos fel-
szerelés feladata a kozmikus sugárzás, a mágneses mezők, a
bolygóközi anyagok tanulmányozása és az apró meteorokkal való
összeütközések regisztrálása.

a műszerek működéséhez szükséges feltételek biztosítása
végett hőszabályzó készülékek tartják fenn megadott keretek
között az űrállomás belsejében a megfelelő hőmérsékletet.

az űrállomáson rádiótechnikai berendezést helyeztek el az
alábbi feladatok megoldására:

- az űrállomás mozgását jellemző adatok mérése a földhöz viszonyítva;
- az űrállomáson elhelyezett tudományos eszközök mérési eredm-
ményeinek továbbítása a földre;

/folyt. köv./

22, 15

Je

mti külföldi hírek

60. kiadás 1961. február 13. 1 óra 35 perc

kk. 57. / a taszsz közleménye.... folyt./ gy

- az űrállomáson elhelyezett műszerek és készülékek működési viszonyaira vonatkozó tájékoztatás továbbítása a földre.

az adási idők alatt a készülékek energia-szükségletéről kémiai aramforrások gondoskodnak. az űrállomás repülése alatt napenergia hatására működő telepek gondoskodnak az energia-utánpótlásról. nap felé irányító készülékek biztosítják, hogy a napfény-telepek állandóan olyan megvilágításba kerüljenek, amelyek hatására a lehető legnagyobb mennyiségű energiát nyerik.

elindulása óta már kétszer létesült összeköttetés az automata űrállomással. ennek során méréseket eszközöltek a röppályát illetően és nagy mennyiségű rádiotelemetrikus értesülést fogtak fel.

a mérési központban szerzett adatok szerint az űrállomás minden készüléke a kitűzött programnak megfelelően működik.

a legutóbbi kapcsolat idején az űrállomáson a hőmérséklet plusz 20 fok celsius volt. a napfény hatására működő telepek kellőképpen a nap felé fordultak és szolgáltattak a szükséges aramot.

a telemetrikus értesülések feldolgozása folyamatban van.

az űrállomással a tervek szerint öt naponként egyszer létesítenek kapcsolatot.

az űrállomás további mozgásáról és a mérések eredményeiről hetenként egyszer adnak ki jelentést.

/mti/

kk. 58. fogadás moszkvában és pekingben a szovjet-kinai barátsági egyezmény 11. évfordulója alkalmából

t 1-72 zj/pv/gy/ga moszkva, 1961. február 13. /taszsz/

ezekben a napokban ünneplik a szovjetunióban és a kínai népköztársaságban a szovjet-kinai barátsági együttműködési és kölcsönös segélynyújtási egyezmény megkötésének 11. évfordulóját. az évforduló alkalmából moszkvában és pekingben a kínai illetve a szovjet nagykövetség fogadást adott.

/folyt. köv./ 22,19

se

TL

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590
A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti belföldi hírek

1. kiadás 1961. február 14. 6 óra 05 perc

bb 1. rendszeres műsorcsere ötvennél több külföldi rádióval és televízióval - öirt-közgyűlés budapesten - bővülnek a magyar rádió és televízió külföldi kapcsolatai

i m/m vm sr 1961. február 14.

a magyar rádió és televízió külföldi kapcsolatai jelentősen bővülnek, s ez lemérhető mind a hazai műsorokon, mind pedig a baráti és a nyugati országok rádióiban és televízióiban sugárzott magyarországi programokon, illetve ezek gyarapodásán. elegendő utalni olyan művészek moszkvai, varsói és prágai koncertjeinek, operai fellépéseinek a közvetítésére, mint del monaco, stokowski, rubinstein, cluytens, maazel, a nemzetközi rádióegyetem adásaira, a televízióban pedig hrucsov miniszterelnök franciaországi és németországi látogatásának, vagy a római olimpia eseményeinek a bemutatására. televízióinkban az intervizió megalkotása óta vált rendszeressé az ugynevezett élő műsorok átvétele, s természetesen tőlünk is közvetítettek. a nyugati országok rádió adóállomásai is gyakran közvetítenek budapestről kapott zenés műsorokat, összeállításokat, koncerteket hangszalagról. kubával nemrég televízióegyezményt kötöttünk, s kapcsolatot létesítettünk több afrikai országgal, így ghanával, guineával, tunéziával, etiópiával, rhodesiával, a mali és a malgas köztársasággal. jelentősen ötvennél több külföldi rádióval és televízióval cserélünk rendszeresen műsorokat.

idén nyáron igen jelentős esemény színhelye lesz a magyar főváros: az öirt / nemzetközi rádió és televízió szervezet / budapesten rendezi meg közgyűlését. mintegy 100-120 külföldi vendégre lehet számítani, az öirt tagállamainak - a szocialista országok, finnország, irak és az egyesült arab köztársaság képviselőin kívül valószínűleg több ázsiai és afrikai ország is elküldi megfigyelőit a budapesti tanácskozásra. a közgyűlésen szóba kerülnek majd a rádióműsor-, televíziós híradó- és játékfilmcsere bővítésének kérdései, s ezuttal televíziós filmbemutatót is rendeznek budapesten.

montreux-ben tavasszal lesz tv-filmfesztivál, amelyen a magyar televízió 30 perces balettfilmmel vesz részt.

/folyt. köv./

se

TL